

Briselē, 2025. gada 16. aprīlī
(OR. en)

8042/25

Starpiestāžu lieta:
2025/0101(COD)

ASILE 32
FRONT 93
JAI 480
CODEC 447

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2025. gada 16. aprīlis
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2025) 186 final
Temats:	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko attiecībā uz drošu izcelsmes valstu saraksta izveidi Savienības līmenī groza Regulu (ES) 2024/1348

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 186 final.

Pielikumā: COM(2025) 186 final

Briselē, 16.4.2025.
COM(2025) 186 final

2025/0101 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko attiecībā uz drošu izcelsmes valstu saraksta izveidi Savienības līmenī groza Regulu
(ES) 2024/1348**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Konteksts

Eiropas Parlaments un Padome 2023. gada decembrī panāca politisku vienošanos par tiesību aktu priekšlikumiem, kas veido Migrācijas un patvēruma paktu un ar ko tiek ieviesta visaptveroša ES migrācijas pārvaldības noteikumu un kopējās patvēruma sistēmas reforma ES līmenī.

Saskaņā ar Direktīvu 2013/32/ES (“Patvēruma procedūru direktīva”) valstis par drošām izcelsmes valstīm var tikt atzītas tikai dalībvalstu līmenī. Ar Regulu (ES) 2024/1348, ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES (“Patvēruma procedūras regula”) un kas ir minētā pakta daļa, pirmo reizi ir paredzēta iespēja valstis par drošām izcelsmes valstīm atzīt Savienības līmenī.

Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena 2024. gada 16. decembra vēstulē, kas tika nosūtīta valstu un valdību vadītājiem pirms Eiropadomes sanāksmes, informēja, ka ES Patvēruma aģentūrai (EUAA) ir lūgts paātrināt analīzi par konkrētām trešām valstīm, kuras varētu atzīt par drošām izcelsmes valstīm, lai varētu izveidot ES sarakstu. Eiropadomes 2024. gada decembra secinājumos ir ņemts vērā darbs, kas tiek veikts attiecībā uz drošām izcelsmes valstīm. Lai informētu par jaunumiem, priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena pirms Eiropadomes sanāksmes nosūtīja valstu vadītājiem 2025. gada 17. marta vēstuli, kurā informēja, ka, pamatojoties uz ES Patvēruma aģentūras veikto analīzi un citiem pieejamiem informācijas avotiem, Komisija iesniegs priekšlikumu par pirmo ES sarakstu, kurā būs uzskaitītas drošas izcelsmes valstis. Šis saraksts būs dinamisks, un, pēc tam kad Eiropas Parlaments un Padome to būs pieņēmuši, laika gaitā to varēs papildināt vai pārskatīt.

Šā priekšlikuma mērķis ir par drošām izcelsmes valstīm Savienības līmenī **atzīt kandidātvalstis un vienu potenciālo ES kandidāti, kā arī sešas citas valstis**. Saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1348, ja starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs ir no drošas izcelsmes valsts, pieteikumu izskata paātrinātā kārtībā un ne ilgāk kā trīs mēnešus. Turklāt, ja pieteikuma iesniedzējam vēl nav atļauts ieceļot dalībvalstu teritorijā, dalībvalsts var izskatīt pieteikumu robežprocedūrā.

Saskaņā ar Patvēruma procedūras regulu trešo valsti var atzīt par drošu izcelsmes valsti saskaņā ar minēto regulu tikai tad, ja, pamatojoties uz tiesisko situāciju, tiesību piemērošanu demokrātiskā sistēmā un uz vispārējiem politiskajiem apstākļiem, var parādīt, ka nepastāv vajāšana, kas definēta Regulas (ES) 2024/1347 (“Kvalifikācijas regula”) 9. pantā, un nepastāv reāls risks ciest būtisku kaitējumu, kas definēts minētās regulas 15. pantā.

Novērtējums par to, vai trešā valsts ir droša izcelsmes valsts saskaņā ar Patvēruma procedūras regulu, jābalsta uz dažādiem attiecīgiem un pieejamiem informācijas avotiem, tai skaitā uz informāciju, kas saņemta no dalībvalstīm, ES Patvēruma aģentūras, Eiropas Ārējās darbības dienesta, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos un citām attiecīgām starptautiskām organizācijām, un tajā ņem vērā informācijas par izcelsmes valstīm kopīgo analīzi, kas minēta Regulas (ES) 2021/2303 (“EUAA regula”) 11. pantā, ja tā ir pieejama.

Veicot novērtējumu, vērā jāņem cita starpā apjoms, kādā aizsardzību pret vajāšanu vai būtisku kaitējumu nodrošina:

- attiecīgie valsts normatīvie akti un veids, kādā tos piemēro;

- to tiesību un brīvību ievērošana, kas noteiktas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā vai Starptautiskajā paktā par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, vai Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā pret spīdzināšanu, jo īpaši to tiesību ievērošana, no kuru ievērošanas nedrīkst atkāpties saskaņā ar minētās Eiropas konvencijas 15. panta 2. punktu;
- apstākļi, ka nav konstatēta savu pilsoņu izraidīšana, pārvietošana vai izdošana uz trešām valstīm, kur cita starpā pastāvētu nopietns risks, ka viņi tiktu pakļauti nāvessodam, spīdzināšanai, vajāšanai vai pret viņiem tiktu vērsta cita veida necilvēcīga vai pazemojoša izturēšanās vai sods, vai viņu dzīvība vai brīvība tiktu apdraudēta viņu rases piederības, reliģijas, valstspiederības, seksuālās orientācijas, dalības konkrētā sociālā grupā vai politisku uzskatu dēļ, vai kur pastāvētu nopietns risks tikt izraidītam, pārvietotam vai izdotam uz citu trešo valsti;
- efektīva tiesiskās aizsardzības sistēma pret minēto tiesību un brīvību pārkāpšanu.

Priekšlikuma mērķis ir stiprināt drošas izcelsmes valsts koncepcijas praktisko piemērošanu kā nozīmīgu rīku tādu pieteikumu ātras izskatīšanas veicināšanai, kuri varētu būt nepamatoti.

Tas, ka trešā valsts ir iekļauta drošu izcelsmes valstu sarakstā Savienības vai valsts līmenī, nevar būt absolūta visu minētās valsts valstspiederīgo drošības garantija. Dalībvalstis drošas izcelsmes valsts koncepciju drīkst piemērot tikai tad, ja pieteikuma iesniedzējs individuāla novērtējuma ietvaros nevar uzrādīt elementus, kas pamato to, kāpēc drošas izcelsmes valsts koncepcija viņam nav piemērojama, un ja pieteikuma iesniedzējs ir minētās valsts valstspiederīgais vai ja viņš ir bezvalstnieks, kas iepriekš pastāvīgi dzīvojis minētajā valstī.

Lai gan dalībvalstis patur tiesības piemērot vai ieviest tiesību aktus, kuri ļauj valsts līmenī par drošām izcelsmes valstīm atzīt trešās valstis, kas nav tās, kuras par drošām izcelsmes valstīm ir atzītas Savienības līmenī, šādai Savienības līmenī īstenotai kopējai atzīšanai būtu jānodrošina, ka visās dalībvalstīs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem, kuru izcelsmes valstis Savienības līmenī ir atzītas par drošām, šī koncepcija tiek piemērota vienādi. Gaidāms, ka tas sekmēs konvergenci pieteikumu izskatīšanā un attiecīgo procedūru piemērošanā un tādējādi arī atturēs starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējus no neatļautas kustības.

Turklāt ar Patvēruma procedūras regulu ir ieviesti arī **papildu rīki, kas palīdzēs dalībvalstīm efektīvāk pārvaldīt patvēruma pieteikumus.**

Pirmkārt, ar Patvēruma procedūras regulas 42. panta 1. punkta j) apakšpunktu un 42. panta 3. punkta e) apakšpunktu ir ieviests **jauns pamats paātrinātās procedūras un robežprocedūras piemērošanai, kas balstīts uz ES mēroga atzīšanas rādītāja sliekšni – 20 %**. Šis atzīšanas rādītājs atspoguļo to konkrētas valstspiederības pieteikuma iesniedzēju īpatsvaru, kuriem piešķirta starptautiskā aizsardzība Eiropas Savienībā. Ja šis rādītājs ir 20 % vai zemāks, tas liecina, ka pieteikumi no šīs valstspiederības pieteikuma iesniedzējiem varētu būt nepamatoti. Tā mērķis ir nodrošināt dalībvalstīm vēl vienu elastīgu rīku, ko tās var izmantot, izskatot konkrētus starptautiskās aizsardzības pieteikumus, kuri varētu būt nepamatoti. Tas dod dalībvalstīm iespēju elastīgi pielāgoties migrācijas plūsmu izmaiņām un ātrāk apstrādāt pieteikumus, kas varētu būt nepamatoti.

Otrkārt, Patvēruma procedūras regulas 59. panta 2. punktā ir atļauts atzīt **drošas trešās valstis ar izņēmumiem**, bet 61. panta 2. punktā – **drošas izcelsmes valstis ar izņēmumiem**, un tas dalībvalstīm dod lielāku elastību drošības novērtējumu tvēruma noteikšanā, jo tās var no tvēruma izslēgt konkrētus reģionus vai skaidri identificējamās personu kategorijas. Kopā ņemti, šie noteikumi nodrošina līdzekļus, ar ko efektīvi pārvaldīt iespējami nepamatotus pieteikumus, vienlaikus saglabājot nepieciešamās tiesiskās garantijas.

Komisija uzskata, ka šie rīki palīdzēs risināt dažas no praktiskajām problēmām, kas radušās drošas trešās valsts un drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanā. Tomēr, tā kā pašlaik to piemērošanu paredzēts sākt tikai 2026. gada jūnijā, dalībvalstīm, kas meklē tūlītējus un efektīvus risinājumus ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu pārvaldību saistītajām procesuālajām problēmām, līdz šim aizkavētajam piemērošanas sākumam šādi risinājumi nebūs pieejami.

Ņemot to vērā, Komisija uzskata, ka, ja to piemērošanas sākuma datumu pārceltu uz agrāku laiku, izdarot mērķētu grozījumu spēkā esošajā Patvēruma procedūras regulā, dalībvalstīm tiktu nodrošināti juridiskie un procesuālie līdzekļi, kas tām nepieciešami, lai varētu drošas trešās valsts un drošas izcelsmes valsts koncepciju piemērot efektīvāk. Turklāt tas dotu dalībvalstīm iespēju jau uzreiz piemērot jauno paātrinātās procedūras un robežprocedūras izmantošanas pamatu (t. i., piemērot šīs procedūras valstīm ar zemu atzīšanas rādītāju), tādējādi tās varētu ātri pielāgoties migrācijas plūsmu izmaiņām un ātri reaģēt uz tām. Tas arī nodrošinās vēl vienu rīku efektīvai un ātrai tādu patvēruma pieteikumu apstrādei, kuri varētu būt nepamatoti. Nodrošinot šo noteikumu agrāku piemērošanu, tiktu veicināta arī lielāka konsekvence starp dalībvalstīm, samazinot atšķirības valstu praksēs un tiesvedības riskus. Sākot tos piemērot agrāk, dalībvalstīm tiktu nodrošināti papildu rīki patvēruma pieteikumu apstrādes racionalizēšanai.

Tāpēc šā priekšlikuma mērķis ir pārcelt uz agrāku laiku to Patvēruma procedūras regulas noteikumu piemērošanu, ar kuriem ir atļauts apstrādāt robežprocedūrā vai paātrinātajā procedūrā pieteikumus no pieteikuma iesniedzējiem, kas ir tādas trešās valsts valstspiederīgie, attiecībā uz kuru atbildīgo iestāžu izdoto lēmumu par starptautiskās aizsardzības piešķiršanu skaits proporcionāli ES līmenī veido 20 % vai mazāk. Priekšlikuma mērķis ir arī pārcelt uz agrāku laiku to Patvēruma procedūras regulas noteikumu piemērošanu, ar kuriem atļauj atzīt drošas trešās valstis un drošas izcelsmes valstis ar izņēmumiem (59. panta 2. punkts un 61. panta 2. punkts), lai dalībvalstīm būtu elastīgākas iespējas valsts līmenī tā rīkoties, ja tās vēlas to darīt.

Process, kura rezultātā ir pieņemts šis priekšlikums

Pēc Eiropas Komisijas dienestu pieprasījuma Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra noteica metodiku, kas palīdz noteikt valstis, attiecībā uz kurām varētu apsvērt iespēju tās atzīt par drošām izcelsmes valstīm Savienības līmenī, un šo valstu vidū ir ES kandidātvalstis un viena potenciālā kandidāte, izcelsmes valstis, ar kurām saistītās patvēruma lietas veido lielu darba slodzi Eiropas Savienībā, bet kurām ES mēroga atzīšanas rādītājs ir 5 % vai zemāks, bezvīzu režīma valstis, ar kurām saistītās patvēruma lietas veido lielu darba slodzi Eiropas Savienībā, bet kurām ES mēroga atzīšanas rādītājs ir 5 % vai zemāks, un valstis, kas iekļautas spēkā esošajos dalībvalstu drošu izcelsmes valstu sarakstos.

Pamatojoties uz šo metodiku, Komisijas dienesti lūdza aģentūru sagatavot informāciju par izcelsmes valstīm, kuru Komisija varētu izmantot novērtējuma veikšanā.

Aģentūras apkopotās informācijas pamatā ir dažādi avoti, cita starpā Eiropas Komisijas ziņojumi, ieskaitot ziņojumus par ES paplašināšanos, Eiropas Ārējās darbības dienesta ziņojumi, ES aģentūru (piemēram, ES Pamattiesību aģentūras) ziņojumi, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos un citu starptautisku organizāciju (piemēram, Eiropas Padomes, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra biroja) un nevalstisko organizāciju ziņojumi, politikas analīzes, ko sagatavojušas politikas un starptautisko attiecību domnīcas, pārbaudīti tiešsaistes mediju raksti, avīžraksti, kā arī attiecīgo valstu tiesību akti.

Ar Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras palīdzību un apspriedusies ar Eiropas Ārējās darbības dienestu, Eiropas Komisija secināja, ka, ņemot vērā to, ka Bangladešā, Ēģiptē, Indijā, Kolumbijā, Marokā un Tunisijā, kā arī potenciālajā ES kandidātē Kosovā¹ kopumā nepastāv vajāšanas vai būtiska kaitējuma risks Regulas (ES) 2024/1347 nozīmē, kā par to liecina ļoti zemie atzīšanas rādītāji, minētās trešās valstis var atzīt par drošām izcelsmes valstīm. Tomēr būtu jāpievērš īpaša uzmanība pieteikuma iesniedzējiem, kuriem varētu būt pamatotas bailes no vajāšanas vai kuriem draud reāls risks ciest būtisku kaitējumu.

Turklāt Komisija secināja, ka par drošām izcelsmes valstīm Patvēruma procedūras regulas nozīmē var tikt atzītas arī valstis, kurām ir piešķirts ES kandidātvalsts statuss, ja vien nepastāv konkrēti īpaši apstākļi. Tomēr būtu jāpievērš īpaša uzmanība pieteikuma iesniedzējiem, kuriem varētu būt pamatotas bailes no vajāšanas vai kuriem draud reāls risks ciest būtisku kaitējumu.

Šis priekšlikums neskar iespēju nākotnē par drošām izcelsmes valstīm atzīt vēl citas trešās valstis saskaņā ar Patvēruma procedūras regulas prasībām.

Trešās valstis, ko Savienības līmenī var atzīt par drošām izcelsmes valstīm

Kandidātvalstis

Attiecībā uz valstīm, kurām piešķirts **ES kandidātvalsts statuss**, jānorāda, ka Līguma par Eiropas Savienību 49. pantā ir izklāstīti nosacījumi un principi, kas jāievēro ikvienai valstij, kura vēlas kļūt par ES dalībvalsti.

Šie kritēriji ("Kopenhāgenas kritēriji") tika noteikti Eiropadomes sanāksmē Kopenhāgenā 1993. gadā un nostiprināti Eiropadomes sanāksmē Madridē 1995. gadā.

Tie ir šādi:

- stabilas iestādes, kas garantē demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un minoritāšu tiesību ievērošanu un aizsardzību;
- funkcionējoša tirgus ekonomika un spēja izturēt konkurences spiedienu un tirgus apstākļus ES;
- spēja uzņemties dalībvalsts pienākumus, tostarp spēja efektīvi piemērot noteikumus, standartus un politiku, kas veido ES tiesību aktu kopumu (*acquis*), un politiskās, ekonomiskās un monetārās savienības mērķu ievērošana.

Eiropadome piešķir valstij kandidātvalsts statusu, pamatojoties uz Eiropas Komisijas atzinumu, kas sagatavots pēc valsts pieteikuma dalībai ES.

Tieši attiecībā uz politiskajiem kritērijiem, kas jāizpilda, lai pievienotos ES, tika konstatēts, ka ES kandidātvalstis ir guvušas panākumus virzībā uz to iestāžu stabilitāti, kas garantē demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un minoritāšu tiesību ievērošanu un aizsardzību.

Tāpēc valstis, kurām piešķirts ES kandidātvalsts statuss, var tikt atzītas par drošām izcelsmes valstīm Patvēruma procedūras regulas nozīmē. Tomēr jāņem vērā, ka pievienošanās procesa laikā situācija kandidātvalstī var mainīties tiktāl, ka valsts atzīšana par drošu izcelsmes valsti vairs nav pamatota. Tas tā var notikt, ja:

- valstī notiek plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā;

¹ Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244 (1999) un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

- valsts rīcības dēļ ir pieņemti ierobežojoši pasākumi Līguma par Eiropas Savienības darbību piektās daļas IV sadaļas nozīmē
- vai ES mēroga atzīšanas rādītājs, kas attiecas uz pieteikuma iesniedzējiem no konkrētās valsts, ir augstāks par 20 % – sliekšni, līdz kuram ir pamats piemērot paātrināto procedūru un patvēruma robežprocedūru –, jo, ja šis rādītājs ir pārsniegts, nekas neliecina, ka pieteikumi varētu būt nepamatoti saskaņā ar Patvēruma procedūras regulā paredzētajiem paātrinātas procedūras piemērošanas pamatiem.

Potenciālā ES kandidāte

Attiecībā uz **Kosovu** jānorāda, ka saskaņā ar *EUAA* sniegto informāciju 16 dalībvalstis pašlaik Kosovu valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un ES mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Kosovas 2024. gadā bija 5 %. Kosova ir potenciāla ES kandidāte.

Kosovas konstitūcijā ir iekļauti galvenie starptautiskie cilvēktiesību instrumenti. Kosova ir iesniegusi pieteikumu dalībai ES un turpina reformas ar mērķi uzlabot tiesu iestāžu darbību un stiprināt pamattiesību aizsardzību; attiecīgais tiesiskais regulējums atbilst Eiropas standartiem. Kopumā tiesiskais regulējums garantē pamattiesību aizsardzību un atbilst Eiropas standartiem.

Kosovā valda daudzpartiju parlamentārā pārstāvības demokrātija, kurā vara ir sadalīta starp likumdošanas, izpildvaras un tiesu iestādēm. Tiesu iestāžu un prokuratūras neatkarību un objektivitāti garantē konstitūcija un likums. Lai novērstu atlikušās problēmas, kas saistītas ar tiesu iestāžu neatkarību, godprātību un pārskatatbildību, ir jāgroza tiesību akti. Kosovā ir spēkā tiesiskuma stratēģija 2021.–2026. gadam.

Nekas neliecina, ka Kosovas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvessoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks.

Kosovā nenotiek vajāšana Kvalifikācijas regulas 9. panta nozīmē. Tomēr joprojām ir vērojami gadījumi, kad tiek uzbrukts vai draudēts žurnālistiem. Turklāt, lai gan tiesiskais regulējums, politikas satvars un iestāžu sistēma ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanas jomā atbilst Eiropas standartiem, to īstenošana joprojām ir nevienmērīga.

Kosovā nepastāv reāls Kvalifikācijas regulas 15. pantā definētā būtiskā kaitējuma risks. Valsts tiesību aktos nav paredzēts nāvessods, un Kosovas iestādes apliecina apņemšanos novērst spīdzināšanu un sliktu izturēšanos.

Var secināt, ka Kosovas iedzīvotāji nav pakļauti vajāšanai vai reālam būtiska kaitējuma riskam, kā par to liecina iepriekš izklāstītā analīze un arī zema atzīšanas rādītājs, un ka tāpēc šo valsti var Savienības līmenī atzīt par drošu izcelsmes valsti.

Citas izcelsmes valstis

Attiecībā uz **Bangladešu** jānorāda, ka saskaņā ar *EUAA* sniegto informāciju sešas dalībvalstis pašlaik Bangladešu valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un ES mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Bangladešas 2024. gadā bija 4 %.

Šī valsts ir ratificējusi dažus starptautiskus cilvēktiesību instrumentus, ieskaitot Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem (*CAT*) un Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*).

Bangladešā notiek politiska pāreja prom no represīvas sistēmas, kam raksturīgi bieži cilvēktiesību pārkāpumi; šis process vēl turpinās. Šī valsts ir parlamentāra republika, ko reglamentē konstitūcija, kurā noteikts varas dalījums izpildvarā un tiesu varā. Iepriekšējā

valdība tika gāzta pēc 2024. gada jūlijā un augusta sākumā notikušajiem valsts mēroga masu protestiem. 2024. gada 8. augustā tika izveidota pagaidu valdība, kuru vada Nobela Miera prēmijas laureāts Muhammads Junuss [*Muhammad Yunus*]. Tās galvenais uzdevums ir organizēt jaunas vēlēšanas, kas plānotas 2025. gada beigās vai 2026. gada sākumā, un sākt darbu ar mērķi ieviest plašas reformas, lai atjaunotu demokrātiskās iestādes. Ir izveidots 10 reformu komisiju, arī sieviešu tiesību jomā, un to uzdevums ir iesniegt priekšlikumus par konstitūcijas, policijas, tiesu iestāžu, vēlēšanu komisijas un valsts pārvaldes reformām un korupcijas apkarošanu.

Bangladeša, neraugoties uz pastāvīgajām problēmām, tai skaitā ekonomiskajām grūtībām, ar ko saskaras visi iedzīvotāji, jau ilgu laiku ir pielikusi pūles, lai uzņemtu gandrīz vienu miljonu rohindžu bēgļu no Mjanmas. Bangladeša, turpinot īstenot reformas, sper lielus soļus uz stabilāku politisko situāciju un demokrātisku pārvaldību. Turpinās centieni stiprināt vārda brīvību un preses brīvību, un to apliecina Kiberdrošības akta atcelšana. Lai gan dažas problēmas vēl nav novērstas, ir redzama skaidra apņemšanās veicināt atvērtāku pilsonisko sabiedrību.

ES ir Bangladešas lielākais eksporta tirgus, pateicoties tirdzniecības preferencēm, kas ieviestas ar iniciatīvu “Viss, izņemot ieročus” (*EBA*), un Bangladešas ļoti konkurētspējīgajai apģērbu ražošanas nozarei, kas pēdējos gados ir bijusi viens no galvenajiem pozitīvas ekonomikas izaugsmes veicinātājiem un ir palīdzējusi samazināt nabadzību, ar šo panākto attīstību nodrošinot iedzīvotājiem reālus ieguvumus izglītības un veselības jomā. ES iesaistās aktīvā dialogā ar Bangladešu par cilvēktiesībām, darba tiesībām un klimata jautājumiem. ES ir gatava atbalstīt un palīdzēt īstenot demokrātisku, miermīlīgu un iekļaujošu pārejas procesu. 2023. gadā sākās sarunas par partnerības un sadarbības nolīgumu.

Runājot par tiesu iestāžu pieejamību, jānorāda, ka pagaidu valdības izveidotajām komisijām ir uzdots apkopot idejas par tiesu iestāžu reformām, tai skaitā par tiesas nodevu pazemināšanu un vēl neizskatīto lietu skaita samazināšanu. Šo pozitīvo pārmaiņu rezultāti vēl nav īpaši iespaidīgi, jo tiek ziņots, ka tiesas saskaras ar kapacitātes problēmām, ko rada liels vēl neizskatīto lietu skaits, kavēšanās lietu pabeigšanā un digitālās infrastruktūras trūkums; par lielu šķērslī tiesu iestāžu pieejamībai tiek uzskatīta arī korupcija.

Nekas neliecina, ka Bangladešas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvessoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks. Bangladeša ir parādījusi apņemšanos ievērot pamattiesības, nodrošinot, ka tās pilsoņi netiek izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās viņiem varētu draudēt nāvessods, spīdzināšana, vajāšana vai necilvēcīga vai pazemojoša izturēšanās.

Joprojām pastāv problēmas saistībā ar rohindžu bēgļu situāciju, tai skaitā incidenti, kad rohindžu bēgļi tiek atgriezti atpakaļ Rakhainas pavalstī Mjanmā, un tikai situācijas uzlabošanās Mjanmā varētu radīt tādus apstākļus, lai rohindžas varētu atgriezties droši, brīvprātīgi, cieņpilni un uz ilgu laiku. Tomēr turpinās centieni risināt šos jautājumus sadarbībā ar starptautiskajiem partneriem.

Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Kvalifikācijas regulas 9. panta nozīmē. Bangladešas konstitūcija garantē reliģijas brīvību un aizliedz diskrimināciju reliģijas, rases piederības, kastas vai dzimšanas vietas dēļ. Valdība turpina darbu ar mērķi veicināt iekļaujošu sabiedrību, un incidenti, kas skar pirmiedzīvotāju un reliģiskās minoritātes, ir sporādiski. Starp ahmadistiem un kristiešu minoritātēm, hinduistiem un citām minoritātēm laiku pa laikam ir radusies spriedze, taču turpinās centieni stiprināt tiesisko aizsardzību un veicināt iecietību.

Bangladeša ir guvusi panākumus dzimumu līdztiesības veicināšanā un diskriminācijas apkarošanā. Pakāpeniski aug izpratne par daudzveidību un iekļaušanu, lai gan *LGBTIQ*

joprojām saskaras ar diskrimināciju un aizskaršanu. Aizvien plašāk tiek diskutēts par cilvēktiesību aizsardzību, un pilsoniskās sabiedrības organizācijas aktīvi iestājas par iekļaujošāku politiku, lai gan par viendzimuma attiecībām joprojām ir paredzēta kriminālatbildība.

Bangladeša ir ratificējusi Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu. Tā ir arī pieņēmusi Valsts rīcības plānu vardarbības pret sievietēm un bērniem novēršanai (2018.–2030. gads), un Bangladešas sekundāro tiesību aktu vidū ir vairāki tiesību akti, kas vērsti pret konkrētiem vardarbības pret sievietēm veidiem. Ar dzimumu saistīta vardarbība šajā valstī joprojām ir izplatīta problēma, un darbavietās un skolās notiek seksuālas uzmākšanās incidenti.

Rohindžu bēgļi nometnēs saņem humāno palīdzību, ieskaitot pajumti un pamatpakalpojumus. Tomēr ir vērojamas arī problēmas, jo Bangladeša nav pievienojusies 1951. gada Ženēvas konvencijai par bēgļa statusu un ir ierobežota rohindžu bēgļu pārvietošanās un piekļuve formālajai izglītībai un nodarbinātībai. Varas iestādes sadarbojas ar starptautiskajiem partneriem, lai pastiprinātu aizsardzības pasākumus, uzlabotu dzīves apstākļus un risinātu drošības problēmas nometnēs. Turklāt notiek sadarbība ar humānās palīdzības organizācijām ar mērķi uzlabot iespējas kļūt pašpalāvīgiem un panākt stabilu situāciju ilgtermiņā.

Kopumā nepastāv reāls Kvalifikācijas regulas 15. pantā definētā būtiskā kaitējuma risks. Lai gan Bangladešā nāvēssods nav atcelts un tā nav parakstījusi Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu par nāvēssoda atcelšanu, piesprieštie nāvēssodi reti tiek izpildīti. Turklāt Cilvēktiesību padomē notikušajā jaunākajā balsojumā par nāvēssodu Bangladeša atturējās, un tas atspoguļo tās iesaisti globālajās diskusijās par cilvēktiesībām.

Bangladeša ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Ir ziņots, ka iepriekšējās valdības laikā tiesībsardzības iestādes un militārie spēki ir spīdzinājuši aizturētos un slikti izturējušies pret viņiem. Bangladeša ir miermīlīga valsts. Bangladešā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Lai gan Čitagongas [*Chittagong*] kalnu joslā joprojām notiek neliela sacelšanās, tā ir lokāla un nerada plašāku drošības risku. Valdība turpina iesaistīties dialogā un iniciatīvu izstrādē ar mērķi veicināt stabilitāti šajā reģionā.

Nemot vērā iepriekš izklāstīto analīzi, var secināt, ka Bangladešas iedzīvotāji kopumā nav pakļauti vajāšanai vai reālam būtiska kaitējuma riskam, kā par to liecina arī zema ES mēroga atzīšanas rādītājs. Tāpēc Bangladešu var atzīt par drošu izcelsmes valsti. Tas neskar konkrētās problēmas, ar kurām šajā valstī saskaras noteiktas grupas un kurām var būt jāpievērš īpaša uzmanība.

Attiecībā uz **Kolumbiju** jānorāda, ka saskaņā ar *EUAA* sniegto informāciju neviena dalībvalsts pašlaik Kolumbiju valsts līmenī neatzīst par drošu izcelsmes valsti un ES mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Kolumbijas 2024. gadā bija 5 %.

Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus, ieskaitot Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem (*CAT*) un Starptautisko pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*).

Kolumbija ir federatīva republika ar pārstāvības demokrātijas politisko sistēmu, un vara ir sadalīta izpildvarā, likumdošanas varā un tiesu varā. 1991. gada konstitūcijā un no tās izrietošajā Konstitucionālās tiesas judikatūrā ir paredzētas spēcīgas cilvēktiesību garantijas. Tiesa ir arī vairākkārt atzinusi, ka stāvoklis cilvēktiesību un vides tiesību jomā ir

antikonstitucionāls, tostarp tā 2023. gada decembrī pieņēma īpašu lēmumu par cilvēktiesību aizstāvjiem.

Kolumbijā ir arī vairākas rīcībpolitikas, mehānismi un tiesību akti, kas paredzēti, lai novērstu pārkāpumus pret konkrēta profila mērķpersonām, piemēram, cilvēktiesību aizstāvjiem, bijušajiem kaujiniekiem un citām riskam pakļautām personām, un lai uzlabotu tiesu iestāžu pieejamību.

Nekas neliecina, ka Kolumbijā būtu plaši izplatīta pilsoņu izraidīšana, pārvietošana vai izdošana uz valstīm, kurās pastāv nāvessoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks.

Kolumbija tiek raksturota kā pasaules līdere reaģēšanā uz nepieredzēti lielu migrāciju, ņemot vērā to, kā tā reaģējusi uz miljoniem Venecuēlas valstspiederīgo migrāciju pāri tās robežām, un tā ir pacēlusi latīņu attiecībā uz to, kā integrēt lielas piespiedu kārtā pārvietotu cilvēku plūsmas.

Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Kvalifikācijas regulas 9. panta nozīmē. *LGBTIQ* ir juridiski aizsargāti, bet pret viņiem bieži vien tiek vērsta sociālā diskriminācija. Kolumbija ar savu 1997. gadā izveidoto aizsardzības programmu tiek uzskatīta par celmlauzi cilvēktiesību aizstāvju aizsardzībā. Cilvēktiesību aizstāvji, sociālie līderi un vides aizstāvji ir tikuši nogalināti, saņēmuši draudus un tikuši pakļauti stigmatizācijai. Pret žurnālistiem viņu darba dēļ ir tikusi vērsta iebiedēšana, vardarbība un atriebība. Lielākā daļa uzbrukumu ir veikti Antjokijas [*Antioquia*], Araukas [*Arauca*] un Kaukas [*Cauca*] departamentā. Lai risinātu šīs problēmas, valdība ir īstenojusi saskaņotus centienus novērst vardarbību.

Kopumā Kolumbijā nepastāv reāls Kvalifikācijas regulas 15. pantā definētā būtiskā kaitējuma risks. Saskaņā ar Kolumbijas konstitūciju nāvessods ir aizliegts. Tiesiskais regulējums, kas aizliedz spīdzināšanu un necilvēcīgu vai pazemojošu izturēšanos vai sodu, atbilst starptautiskajiem standartiem.

Runājot par to, vai pastāv draudi, ko rada plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā, jānorāda, ka valstī turpina darboties un arvien plašāk nostiprinās bruņoti grupējumi. Vardarbības visvairāk skartās teritorijas parasti ir tās, kuras iepriekš kontrolēja Kolumbijas Revolucionārie bruņotie spēki (*FARC*) un kurās noris strīdi par tādiem resursiem kā kokaīnkrūmu plantācijas un nelikumīga kalnrūpniecība. ANO pārbaudes misija Kolumbijā liecina, ka bruņoti konflikti visvairāk notiek apgabalos, kuros jau vēsturiski ir bijusi vērojama vardarbība, piemēram, Antjokijas, Araukas, Bolivaras [*Bolívar*] dienvidu, Kaketas [*Caquetá*], Kaukas, Čoko [*Chocó*], Gvavjares [*Guaviare*], Metas [*Meta*], Narinjo [*Nariño*], Ziemeļsantanderas [*Norte de Santander*], Putumajo [*Putumayo*] un Valje del Kaukas [*Valle del Cauca*] departamenta lauku apvidos.

Tā kā reālais vajāšanas un būtiska kaitējuma risks šķiet koncentrēts konkrētos Kolumbijas reģionu lauku apvidos, dalībvalstu kompetentajām iestādēm saskaņā ar Kvalifikācijas regulas 8. pantā noteikto pienākumu būtu jāpievērš īpaša uzmanība tam, vai pieteikuma iesniedzējiem no Kolumbijas starptautiskā aizsardzība nav vajadzīga, jo viņi var droši un likumīgi ieceļot kādā Kolumbijas daļā un tikt tajā uzņemti un var pamatoti sagaidīt, ka viņi varētu tur apmesties, un vai minētajā valsts daļā pieteikuma iesniedzējiem nav pamata baidīties no vajāšanas un nepastāv reāls risks ciest būtisku kaitējumu vai arī ir pieejama efektīva un laikā neierobežota aizsardzība pret vajāšanu vai būtisku kaitējumu.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto analīzi, var secināt, ka Kolumbijas iedzīvotāji kopumā nav pakļauti vajāšanai vai reālam būtiska kaitējuma riskam, kā par to liecina arī zema ES mēroga atzīšanas rādītājs. Tāpēc Kolumbiju var atzīt par drošu izcelsmes valsti. Tas neskar

konkrētās problēmas, ar kurām šajā valstī saskaras noteiktas grupas un kurām var būt jāpievērš īpaša uzmanība.

Attiecībā uz **Ēģipti** jānorāda, ka saskaņā ar *EUAA* sniegto informāciju sešas dalībvalstis pašlaik Ēģipti valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un ES mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Ēģiptes 2024. gadā bija 4 %.

Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus, ieskaitot Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem (*CAT*) un Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*), bet vēl nav pievienojusies Starptautiskajai konvencijai par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu. Šī valsts ir uzņēmusi vairākus miljonus bēgļu un patvēruma meklētāju, un šo situāciju vēl vairāk ir saasinājusi konflikta eskalācija Sudānā. Ēģipte nesen apstiprināja jaunu patvēruma likumu un sadarbojas ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra biroju (*UNHCR*), lai varētu pāriet uz tā īstenošanu.

Ēģiptes konstitūcijā šī valsts ir definēta kā demokrātiska republika, kurā prezidents ir gan valsts vadītājs, gan izpildvaras vadītājs. 2021. gadā Ēģipte atcēla ārkārtas stāvokli (izņemot Sīnāja pussalas apgabalos).

Attiecībā uz tiesu iestāžu pieejamību jānorāda, ka Ēģiptes konstitūcijā ir paredzēta tiesu iestāžu neatkarība, imunitāte un objektivitāte. Kopš ārkārtas stāvokļa atcelšanas 2021. gadā atkal darbojas parastie tiesu mehānismi. Tomēr iestādes turpina izmantot ārkārtas un militārās tiesas, lai sauktu personas pie atbildības saskaņā ar vispārīgiem terorisma apkarošanas tiesību aktu un citu tiesību aktu noteikumiem.

Nekas neliecina, ka Ēģiptes pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvessoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks.

Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Kvalifikācijas regulas 9. panta nozīmē. Konstitūcijā ir atzīta kristietība, islāms un jūdaisms un apstiprināts, ka pilsoņi ir vienlīdzīgi likuma priekšā un attiecībā uz tiesībām, brīvībām un vispārējiem pienākumiem neatkarīgi no viņu reliģijas, dzimuma utt. Diskriminācija un naida kurināšana ir noziegumi, kas pēc likuma ir sodāmi. Tomēr praksē dažu reliģiju pārstāvji var saskarties ar diskrimināciju. Cilvēktiesību aizstāvji, politiskie aktīvisti un oponenti var tikt patvaļīgi arestēti un spīdzināti, un pret viņiem var tikt vērsti tādi pasākumi kā ceļošanas ierobežojumi un aktīvu iesaldēšana. Par labprātīgām viendzimuma attiecībām Ēģiptē nav skaidri paredzēta kriminālatbildība, taču *LGBTIQ* situācija joprojām ir problemātiska.

Cilvēktiesību jomā Ēģiptē joprojām ir būtiskas problēmas, jo īpaši saistībā ar pamatbrīvību aizsardzību, pārvaldību un tiesiskumu. Tomēr pēdējos gados politiskā vadība Ēģiptē ir rīkojusies, lielāku uzsvāru liekot uz cilvēktiesību ievērošanas svarīgumu. Tā atcēla ārkārtas stāvokli (izņemot Sīnāja pussalas apgabalos), nāca klajā ar valsts vēsturē pirmo Valsts cilvēktiesību stratēģiju, atjaunoja prezidenta amnestijas komitejas darbību, atbrīvojot politieslodzītos, un sāka nacionālo dialogu. Ēģipte ir pastiprinājusi sadarbību ar ES cilvēktiesību jomā, arī apmainoties ar informāciju ar ES īpašo pārstāvi cilvēktiesību jautājumos. Ēģipte iesaistās starptautiskos forumos un sadarbojas ar ANO Augstā cilvēktiesību komisāra biroju (*OHCHR*) ES finansētā projektā, kura mērķis ir izveidot ES un ANO partnerību, apvienojot spēkus, lai stiprinātu cilvēktiesību kultūru Ēģiptē.

Kopumā nepastāv reāls Kvalifikācijas regulas 15. pantā definētā būtiskā kaitējuma risks. Ēģipte ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Tomēr Ēģiptes Kriminālkodeksā un militārajos tiesību aktos joprojām ir paredzēts nāvessods, kas dažos gadījumos ir arī reāli

izpildīts. Ēģiptē nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

Lai novērstu minētās problēmas, Ēģipte savā Valsts cilvēktiesību stratēģijā ir paziņojusi nodomu reformēt likumu par pirmstiesas apcietinājumu, uzlabot ieslodzījuma apstākļus, ierobežot ar nāvi sodāmo noziegumu skaitu un uzlabot cilvēktiesību kultūru visās valdības iestādēs. Ir panākts progress institucionālajā līmenī, bet ir vajadzīga efektīva īstenošana.

Nemot vērā iepriekš izklāstīto analīzi, var secināt, ka Ēģiptes iedzīvotāji kopumā nav pakļauti vajāšanai vai reālam būtiska kaitējuma riskam, kā par to liecina arī zema ES mēroga atzišanas rādītājs. Tāpēc Ēģipti var atzīt par drošu izcelsmes valsti. Tas neskar konkrētās problēmas, ar kurām šajā valstī saskaras noteiktas grupas un kurām var būt jāpievērš īpaša uzmanība.

Attiecībā uz **Indiju** jānorāda, ka saskaņā ar *EUAA* sniegto informāciju deviņas dalībvalstis pašlaik Indiju valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un ES mēroga atzišanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Indijas 2024. gadā bija 2 %.

Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus, ieskaitot Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem (*CAT*) un Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*).

Indija ir konstitucionāla republika, un tās valsts pārvaldes sistēma ir parlamentārā demokrātija. Attiecībā uz tiesu iestāžu pieejamību jānorāda, ka Indijas tiesu vara kopumā ir funkcionāla un neatkarīga no likumdošanas varas un izpildvaras. Turklāt cilvēktiesību pārkāpumus var izmeklēt un novērst neatkarīga struktūra – Indijas parlamenta pakļautībā esošā Valsts cilvēktiesību komisija – saskaņā ar Cilvēktiesību aizsardzības likumu.

Nekas neliecina, ka Indijas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvēssoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks.

Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Kvalifikācijas regulas 9. panta nozīmē. Tiek ziņots, ka žurnālisti, cilvēktiesību aizstāvji un aktīvisti, kas cīnās pret korupciju, saskaras ar fizisku un tiešsaistē īstenotu aizskaršanu un uzbrukumiem.

Reliģijas un ticības brīvība ir konstitūcijā nostiprinātas tiesības. Ar problēmām joprojām saskaras musulmaņu un kristiešu kopienas, ko skar diskriminācija un vardarbība reliģisko grupu starpā. Pastāv arī problēmas saistībā ar tiesiskās un administratīvās aizsardzības līdzekļiem, ar ko novērš diskrimināciju pret minoritārām reliģiskajām grupām.

Indija savos tiesību aktos oficiāli atzīst sieviešu tiesības un dzimumu līdztiesību. Seksuāla vardarbība joprojām ir nopietna problēma. Pilsoniskās sabiedrības organizācijas palīdz palielināt izpratni par sieviešu stāvokli valstī, un tiesu iestādes ir pieņēmušas vairākus nozīmīgus lēmumus, ar ko tiek aizstāvētas sieviešu tiesības.

Indijas konstitūcija nodrošina iespēju vienlīdzību, un Indijas valdība ir veikusi pasākumus ar mērķi to kastu un cilšu locekļiem, kuras kategorizētas par visnelabvēlīgākajā situācijā esošajām kastām un ciltīm (“kategorizētās kastas” un “kategorizētās ciltis”), rezervēt vietas publiskajā sektorā un universitātēs, un tas esot uzlabojis sociālo mobilitāti. To tiesību aktu izpilde, kas aizsargā kategorizētās kastas un kategorizētās ciltis, joprojām netiek pietiekami labi nodrošināta.

Kopumā nepastāv reāls Kvalifikācijas regulas 15. pantā definētā būtiskā kaitējuma risks. Jānorāda, ka Indijas krimināltiesības joprojām paredz nāvēssodu un Indija nav parakstījusi Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu par

nāvēssoda atcelšanu. Tomēr piespriedu nāvēssodu skaits ir samazinājies, un kopš 2020. gada neesot bijis neviena nāvēssoda izpildes gadījuma.

Indija ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem, lai gan ir ziņots par gadījumiem, kad tiesībsargājošās iestādes veikušas spīdzināšanu. Indijā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

Nemot vērā iepriekš izklāstīto analīzi, var secināt, ka Indijas iedzīvotāji kopumā nav pakļauti vajāšanai vai reālam būtiska kaitējuma riskam, kā par to liecina arī zema ES mēroga atzīšanas rādītājs. Tāpēc Indiju var atzīt par drošu izcelsmes valsti. Tas neskar konkrētās problēmas, ar kurām šajā valstī saskaras noteiktas grupas un kurām var būt jāpievērš īpaša uzmanība.

Attiecībā uz **Maroku** jānorāda, ka saskaņā ar *EUAA* sniegto informāciju 11 dalībvalstu pašlaik Maroku valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un ES mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Marokas 2024. gadā bija 4 %.

Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus, ieskaitot Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem (*CAT*) un Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*).

Ar 2011. gada konstitūciju ir izveidota monarhija ar parlamentu, un valsts augstākā amatpersona ir karalis. Ar konstitūciju ir ieviests arī varas dalīšanas un varas atzaru līdzsvara un sadarbības princips un apstiprināta tiesu iestāžu neatkarība, ko garantē karalis, kā arī tiesnešu neatceļamības princips.

Kopš 2012. gada Marokā notiek vēl nepieredzēta reforma, kuras mērķis ir stiprināt tiesiskumu un tiesu iestāžu neatkarību, un tās ietvaros tiek reformēts arī Kriminālkodekss. Iestādes ir rīkojušās, lai uzlabotu tiesu iestāžu pieejamību, un turpinās darbs ar mērķi panākt turpmākus uzlabojumus jomās, kas saistītas ar pārredzamību, korupciju un ļaunprātīgu praksi.

Nekas neliecina, ka Marokas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvēssoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks.

Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Kvalifikācijas regulas 9. panta nozīmē. Turpinās centieni apkarot vardarbību ģimenē un veicināt sieviešu tiesības, tostarp tiek īstenota ģimenes tiesību reforma. Maroka aktīvi piedalās daudzpusējos forumos, īstenojot vairākas vērienīgas iniciatīvas. Ir bijuši gadījumi, kad pilsoniskās sabiedrības organizācijas tikušas pakļautas konkrētiem ierobežojumiem un žurnālistiem, kas nodarbojušies ar kritisko žurnālistiku, piespriedi sodi par to, ka viņi esot veikuši noziedzīgus nodarījumus, bet karalis viņus pēc tam ir apžēlojis. Lai gan labprātīgas viendzimuma attiecības starp pieaugušajiem privātajā sfērā parasti tiek pieņemtas, saskaņā ar Kriminālkodeksu tās joprojām ir noziedzīgs nodarījums. *LGBTIQ* situācija joprojām ir problemātiska.

Kopumā nepastāv reāls Kvalifikācijas regulas 15. pantā definētā būtiskā kaitējuma risks. Maroka kopš 1993. gada ievēro nāvēssoda piemērošanas moratoriju, lai gan tās krimināltiesību aktos nāvēssods joprojām ir paredzēts un tā nav ratificējusi Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu par nāvēssoda atcelšanu. 2024. gada decembrī Maroka Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālajā asamblejā balsojumā, kas attiecās uz rezolūciju par globālu nāvēssoda moratoriju, nobalsoja “par”.

Tas, ka ir sācis darboties Spīdzināšanas novēršanas valsts mehānisms, ir liels solis ceļā uz uzlabojumiem ieslodzīto tiesību jomā, kur joprojām pastāv dažas problēmas.

Marokā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

Nemot vērā iepriekš izklāstīto analīzi, var secināt, ka Marokas iedzīvotāji kopumā nav pakļauti vajāšanai vai reālam būtiska kaitējuma riskam, kā par to liecina arī zema ES mēroga atzīšanas rādītājs. Tāpēc Maroku var atzīt par drošu izcelsmes valsti. Tas neskar konkrētās problēmas, ar kurām šajā valstī saskaras noteiktas grupas un kurām var būt jāpievērš īpaša uzmanība.

Attiecībā uz **Tunisiju** jānorāda, ka saskaņā ar *EUAA* sniegto informāciju 10 dalībvalstu pašlaik Tunisiju valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un ES mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Tunisijas 2024. gadā bija 4 %.

Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus, ieskaitot Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem (*CAT*) un Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*).

Ar 2022. gada konstitūciju ir izveidota prezidentāla sistēma, kurā prezidentu ik pēc pieciem gadiem ievēlē tiešās vispārējās vēlēšanās. Likumdošanas iniciatīvas prerogatīva ir gan prezidentam, gan Tautas pārstāvju asamblejai, taču prezidenta priekšlikumi ir pārāki par tiesību aktu priekšlikumiem, ko iesnieguši Tautas pārstāvju asamblejas locekļi.

Attiecībā uz tiesu iestāžu pieejamību konstitūcijā ir paredzēts, ka tiesu vara ir neatkarīga funkcija, ko veic tiesneši, kuri nav pakļauti nekam citam kā vien likumam, un ar to tiesu iestādēm ir dots tiesību un brīvību aizsargāšanas uzdevums, atzīstot tiesu iestāžu neatkarību aizsargāšanā pret izpildvaras un likumdošanas varas pārkāpumiem. Tiek ziņots, ka tiesu sistēma saskaras ar problēmām un viens no to cēloņiem ir resursu ierobežojumi.

Nekas neliecina, ka Tunisijas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvessoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks.

Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Kvalifikācijas regulas 9. panta nozīmē. Politikiem un aktīvistiem, kā arī juristiem un tiesnešiem ir tikuši piemēroti ierobežojoši pasākumi, to vidū apcietināšana, aizturēšana un kriminālvajāšana, bieži vien saskaņā ar terorisma apkarošanas un korupcijas apkarošanas tiesību aktiem. Pret žurnālistiem ir tikusi vērsta kriminālvajāšana un viņi ir tikuši apcietināti, pamatojoties uz apsūdzībām par, piemēram, iestāžu apvainošanu vai viltus ziņu izplatīšanu. Kopumā apspiešanas gadījumi nav tik izplatīti, lai liktu domāt, ka notiek sistemātiskas plaša mēroga represijas. Tomēr migrantu aizsardzības jomā pret to organizāciju locekļiem, kuras ir iesaistītas izmitināšanas nodrošināšanā migrantiem un bēgļiem, ir veikta policijas izmeklēšana un viņiem ir piemērots pirmstiesas apcietinājums. Saskaņā ar Tunisijas krimināltiesībām labprātīgas viendzimuma attiecības pieaugušo starpā joprojām ir aizliegtas un par tām ir paredzēts cietumsods uz laiku līdz trim gadiem. Pēdējos gados šīs tiesību normas reizēm ir piemērotas praksē. *LGBTIQ* situācija joprojām ir problemātiska. Tajā pašā laikā ir oficiāli atzītas un likumīgi reģistrētas dažas cilvēktiesību grupas, kas ir vērstas tieši uz *LGBTIQ* tiesībām.

Kopumā nepastāv reāls Kvalifikācijas regulas 15. pantā definētā būtiskā kaitējuma risks. Tunisija kopš 1991. gada ievēro nāvessoda piemērošanas moratoriju, lai gan tās krimināltiesību aktos nāvessods joprojām ir paredzēts un tā nav ratificējusi Starptautiskā pakta

par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu par nāvessoda atcelšanu, un ir ziņots, ka valstu tiesas ir piespriedušas cilvēkiem nāvessodu.

Tunisija ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Tā vēl nav pilnīgi īstenota.

Tunisiā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto analīzi, var secināt, ka Tunisijas iedzīvotāji kopumā nav pakļauti vajāšanai vai reālam būtiska kaitējuma riskam, kā par to liecina arī zema ES mēroga atzīšanas rādītājs. Tāpēc Tunisiju var atzīt par drošu izcelsmes valsti. Tas neskar konkrētās problēmas, ar kurām šajā valstī saskaras noteiktas grupas un kurām var būt jāpievērš īpaša uzmanība.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums atbilst Patvēruma procedūras regulai, kurā paredzēta iespēja Savienības līmenī atzīt trešās valstis par drošām izcelsmes valstīm. Tā atbilst arī Kvalifikācijas regulai, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku kvalificēšanu par starptautiskās aizsardzības saņēmējiem un piešķirtās starptautiskās aizsardzības saturu un kur ir paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par to, kuras darbības būtu jāuzskata par vajāšanas darbībām vai būtisku kaitējumu Ženēvas konvencijas nozīmē un kuri elementi ir jāņem vērā, novērtējot vajāšanas iemeslus.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Priekšlikums izveidot kopēju ES sarakstu, kurā uzskaitītas drošas izcelsmes valstis, un par drošām izcelsmes valstīm atzīt jo īpaši tās trešās valstis, kuras Eiropadome ir atzinusi par ES kandidātvalstīm, atbilst Savienības paplašināšanās politikai. Kad Eiropadome attiecīgās valstis atzina par kandidātvalstīm, tika novērtēts, ka tās atbilst Eiropadomes 1993. gada 21. un 22. jūnija Kopenhāgenas sanāsmē noteiktajiem kritērijiem, kas attiecas uz to iestāžu stabilitāti, kuras garantē demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un minoritāšu tiesību ievērošanu un aizsardzību. Kandidātvalstīm būs jāturpina ievērot šos kritērijus, lai kļūtu par Savienības dalībvalstīm. Panākumus politisko un ekonomisko kritēriju izpildē, kā arī saskaņotību ar *acquis* novērtē katru gadu Eiropas Komisijas gada progresa ziņojumā.

Priekšlikums saskan ar Migrācijas un patvēruma pakta vispārējiem mērķiem, jo īpaši ar mērķi padarīt patvēruma pieteikumu apstrādi ES efektīvāku un rast risinājumus sadarbībai un sloga dalīšanai ar trešām valstīm.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šis priekšlikums ir balstīts uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 78. panta 2. punkta d) apakšpunktu, kas ir juridiskais pamats pasākumiem, kuri attiecas uz kopīgām procedūrām vienota patvēruma un papildu aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai. Priekšlikuma mērķis ir Savienības līmenī atzīt konkrētas valstis par drošām izcelsmes valstīm Patvēruma procedūras regulas vajadzībām, grozot minēto regulu, kas tika pieņemta, pamatojoties uz LESD 78. panta 2. punkta d) apakšpunktu.

- **Mainīga ģeometrija**

Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 21 par Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību (LES) un LESD, Īrija nepiedalās nekādu tādu pasākumu pieņemšanā, kas tiek pieņemti saskaņā ar LESD trešās daļas V sadaļu, un tai šie pasākumi, ieskaitot pasākumus, ar ko izveido kopēju Eiropas patvēruma sistēmu, nav saistoši. Tomēr saskaņā ar minētā protokola 3. pantu Īrija var nolemt piedalīties šādu pasākumu pieņemšanā un piemērošanā. Īrija ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties jaunajā Patvēruma procedūras regulā. Saskaņā ar Protokola Nr. 21 3. un 4.a pantu tā var arī izvēlēties piedalīties šā priekšlikuma, ar ko groza Patvēruma procedūras regulu, pieņemšanā un piemērošanā.

Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Ar LESD V sadaļu “Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa” dažas pilnvaras šajos jautājumos ir piešķirtas Eiropas Savienībai. Šīs pilnvaras ir jāīsteno saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantu, proti, tikai atbilstīgā apmērā un vienīgi tad, ja paredzētās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, bet ierosinātās darbības mēroga vai iedarbības dēļ tie ir labāk sasniedzami Eiropas Savienības līmenī.

Priekšlikuma mērķis ir izveidot drošu izcelsmes valstu kopēju sarakstu Savienības līmenī, jo tas visām dalībvalstīm palīdzēs vieglāk īstenot procedūras, kas saistītas ar drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanu. Priekšlikuma mērķis ir arī novērst dažas atšķirības, kuras pastāv dalībvalstu drošu izcelsmes valstu sarakstu starpā un kuru dēļ starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem, kam ir viena un tā pati izcelsmes trešā valsts, dalībvalstīs ne vienmēr piemēro vienas un tās pašas procedūras. Dalībvalstīs vienas pašas nevar pietiekami labi sasniegt ierosinātās darbības vispārējo mērķi, un to var labāk sasniegt Eiropas Savienība.

- **Proporcionalitāte**

Saskaņā ar proporcionalitātes principu ierosinātie spēkā esošā tiesiskā regulējuma grozījumi nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs izvirzītā mērķa sasniegšanai. ES kopējais drošu izcelsmes valstu saraksts tiks izveidots saskaņā ar kritērijiem, kas jau noteikti Patvēruma procedūras regulā valstu atzīšanai par drošām izcelsmes valstīm, un ES kopējā sarakstā iekļautās valstis tiks regulāri pārskatītas. Ierosinātie Patvēruma procedūras regulas grozījumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka regulas noteikumi, kas saistīti ar drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanu, ir piemērojami trešām valstīm, kuras iekļautas ES kopējā drošu izcelsmes valstu sarakstā.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Tas, ka ES kopējā drošu izcelsmes valstu saraksta izveidei ir izvēlēta regula, ir pamatots ar šā kopējā saraksta būtību, proti, tas tiek izveidots Savienības līmenī un būtu tieši jāpiemēro dalībvalstu tiesību sistēmā.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena 2024. gada 16. decembra vēstulē, kas tika nosūtīta valstu vadītājiem pirms Eiropadomes sanāksmes, paziņoja, ka ES Patvēruma aģentūrai ir lūgts paātrināt analīzi par konkrētām trešām valstīm, kuras varētu atzīt par drošām izcelsmes valstīm, lai varētu izveidot ES sarakstu. Pēc 2024. gada 19. decembra sanāksmes pieņemtajos secinājumos Eiropadome pieņēma zināšanai minēto vēstuli un darbu, kas tiek veikts attiecībā uz drošajām izcelsmes valstīm. Apspriešanās notika visaugstākajā līmenī.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Aģentūras apkopotās informācijas pamatā ir dažādi avoti, cita starpā Eiropas Komisijas ziņojumi, ieskaitot ziņojumus par ES paplašināšanos, Eiropas Ārējās darbības dienesta ziņojumi, ES aģentūru (piemēram, ES Pamattiesību aģentūras) ziņojumi, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos un citu starptautisku organizāciju (piemēram, Eiropas Padomes, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra biroja) un nevalstisko organizāciju, tai skaitā pilsoniskās sabiedrības organizāciju, ziņojumi, politikas analīzes, ko sagatavojušas politikas un starptautisko attiecību domnīcas, pārbaudīti tiešsaistes mediju raksti, avīzraksti, kā arī attiecīgo valstu tiesību akti.

- **Pamattiesības**

Šajā priekšlikumā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti ES Pamattiesību hartā, ieskaitot tiesības uz patvērumu un aizsardzību pret *izraidīšanu*, kas paredzētas hartas 18. un 19. pantā.

Saskaņā ar Patvēruma procedūras regulu tas, ka trešā valsts ir atzīta par drošu izcelsmes valsti, nevar būt absolūta garantija minētās valsts valstspiederīgo drošībai un tādējādi neatbrīvos no nepieciešamības pienācīgi individuāli izskatīt viņu starptautiskās aizsardzības pieteikumus. Jāatgādina arī, ka tad, ja pieteikuma iesniedzējs norāda nopietnus iemeslus, kas liek uzskatīt, ka attiecīgā valsts viņa konkrētajā gadījumā vairs nav droša, attiecīgo valsti vairs nevar uzskatīt par drošu attiecībā uz šo personu.

4. **IETEKME UZ BUDŽETU**

Šis priekšlikums neietekmē ES budžetu, un tam nevajadzētu ietekmēt dalībvalstu budžetu.

5. **CITI ELEMENTI**

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Saskaņā ar Patvēruma procedūras regulu Komisijai ir pienākums ar *EUAA* palīdzību pārskatīt situāciju trešās valstīs, kas Savienības līmenī atzītas par drošām izcelsmes valstīm. Ja situācija šādā trešā valstī ievērojami pasliktinās, Komisijai pēc pamatota novērtējuma ir pienākums, izmantojot deleģēto aktu, uz sešiem mēnešiem apturēt minētajai trešai valstij Savienības līmenī piešķirto drošas izcelsmes valsts apzīmējumu. Saskaņā ar Patvēruma procedūras regulu, ja Komisija ir pieņēmusi deleģēto aktu, ar ko trešai valstij aptur Savienības līmenī piešķirto drošas izcelsmes valsts apzīmējumu, tai trīs mēnešu laikā no minētā deleģētā akta pieņemšanas dienas būtu saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru jāiesniedz priekšlikums par šīs regulas grozīšanu, lai minētajai trešai valstij svītrotu Savienības līmenī piešķirto drošas izcelsmes valsts apzīmējumu.

Ja Komisija priekšlikumu neiesniedz trīs mēnešu laikā no deleģētā akta pieņemšanas, deleģētais akts, ar kuru trešai valstij aptur Savienības līmenī piešķirto drošas izcelsmes valsts apzīmējumu, zaudē spēku. Ja Komisija trīs mēnešu laikā no deleģētā akta pieņemšanas iesniedz šādu priekšlikumu, Komisija ir pilnvarota, balstoties uz pamatotu novērtējumu, pagarināt minētā deleģētā akta termiņu par sešiem mēnešiem ar iespēju vienu reizi atjaunot šo pagarinājumu.

Turklāt kopš 2026. gada jūnija, kad pakts kļūs piemērojams, Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra saskaņā ar *EUAA* regulas (Regula (ES) 2021/2303) 14. pantu uzraudzīs kopējās Eiropas patvēruma sistēmas operacionālo un tehnisko piemērošanu. *EUAA* cita starpā uzraudzīs arī drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanu. Turklāt ikgadējos ziņojumos, kas Komisijai jāpieņem saskaņā ar Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas 9. pantu, ir jāiekļauj *EUAA* veiktās uzraudzības rezultāti un tād arī rezultāti, kas attiecas uz drošas izcelsmes valsts koncepcijas un saraksta piemērošanu. Šie dažādie elementi Komisijai ir jāņem vērā, novērtējot, vai dalībvalstis ir pakļautas migrācijas spiedienam vai tā riskam vai saskaras ar ievērojamu migrācijas situāciju, kā arī nosakot, vai dalībvalstij ir sistēmiski trūkumi, kas varētu atstāt nopietnas negatīvas sekas uz Dublinas sistēmas darbību.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Drošu izcelsmes valstu saraksta izveide Savienības līmenī

Ar 1. pantu tiek grozīts 62. pants, tajā iekļaujot jaunu punktu, ar kuru Savienības kandidātvalstis tiek atzītas par drošām izcelsmes valstīm, un pievienots II pielikums, kurā sešas valstis un viena potenciālā ES kandidāte Savienības līmenī ir atzītas par drošām izcelsmes valstīm.

Agrāka piemērošanas sākuma datuma noteikšana jaunajam paātrinātās procedūras / robežprocedūras izmantošanas pamatam, kas paredz, ka šīs procedūras var izmantot, ja personas izcelsmes valsts ir valsts ar zemu atzīšanas rādītāju (valsts, kuras atzīšanas rādītājs ir 20 % vai zemāks)

Šā Patvēruma procedūras regulā paredzētā paātrinātās procedūras un robežprocedūras piemērošanas jaunā pamata mērķis ir dot dalībvalstīm papildu iespēju ātri un elastīgi reaģēt uz izmaiņām migrācijas plūsmās. Jaunais pamats ir balstīts uz objektīvākiem un vieglāk lietojamiem kritērijiem, saskaņā ar kuriem dalībvalstis paātrina to pieteikumu izskatīšanu, ko iesnieguši pieteikuma iesniedzēji no trešām valstīm, attiecībā uz kurām pozitīvo patvēruma lēmumu daļa kopējā patvēruma lēmumu skaitā saskaņā ar jaunākajiem pieejamajiem ikgadējiem vidējiem Savienības mēroga *Eurostat* datiem ir 20 % vai mazāka. Tā piemērošanas rezultātā dalībvalstu pieejai patvēruma procedūrām būtu arī jāklūst saskaņotāka, jo galvenais elements ir pozitīvo lēmumu par starptautisko aizsardzību procentuālā daļa ES mērogā – objektīvs, pārbaudāms un spēcīgs rādītājs par iespējamību, ka personai ir vajadzīga aizsardzība.

Līdz Patvēruma procedūras regulas piemērošanas sākumam šo paātrinātas izskatīšanas pamatu varēs piemērot brīvprātīgi. Praksē dalībvalstīm vajadzētu spēt šādus pieteikumus no personām, kurām, visticamāk, nav vajadzīga starptautiskā aizsardzība, apstrādāt paātrinātajā procedūrā vai robežprocedūrā un šīs personas pēc tam ātri atgriezt. Tas dos patvēruma un migrācijas iestādēm iespēju efektīvāk novērtēt pamatotās prasības, ātrāk pieņemt lēmumus un tādējādi veicināt patvēruma un atgriešanas politikas labāku un uzticamāku darbību, tai pašā laikā pilnīgi ievērojot pamattiesības.

Izņēmumu agrīna piemērošana drošām trešām valstīm un drošām izcelsmes valstīm valstu tiesību aktos

Lai ņemtu vērā sarežģīto un mainīgo situāciju trešās valstīs, Patvēruma procedūras regulā ir ļauts gan Savienības, gan valsts līmenī noteikt drošas trešās valstis un drošas izcelsmes valstis ar teritoriāliem izņēmumiem un izņēmumiem attiecībā uz identificējamām personu kategorijām. Lai abus jēdzienus varētu piemērot praksē, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot šos noteikumus attiecībā uz saviem valsts sarakstiem, cik vien drīz pirms 2026. gada jūnija iespējams.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko attiecībā uz drošu izcelsmes valstu saraksta izveidi Savienības līmenī groza Regulu (ES) 2024/1348

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 78. panta 2. punkta d) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu³,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1348⁴ tad, ja pieteikuma iesniedzējs ir no drošas izcelsmes valsts, var piemērot īpašus noteikumus. Konkrētāk, pieteikuma izskatīšana ir jāpaaugrina un, ja pieteikuma iesniedzējam vēl nav atļauts ieceļot dalībvalstu teritorijā, dalībvalsts var izskatīt pieteikumu pēc būtības robežprocedūrā.
- (2) Ir jāstiprina drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošana kā nozīmīgs rīks iespējami nepamatotu pieteikumu ātras izskatīšanas veicināšanai, atzīstot trešās valstis par drošām izcelsmes valstīm. Ir arī jānovērš dažas atšķirības, kas pastāv dalībvalstu drošu izcelsmes valstu sarakstu starpā. Tāpēc būtu jāizveido drošu izcelsmes valstu saraksts Savienības līmenī. Lai gan dalībvalstis patur tiesības piemērot vai ieviest tiesību aktus, kuri ļauj valsts līmenī atzīt trešās valstis, kas nav tās, kuras par drošām izcelsmes valstīm ir atzītas Savienības līmenī, šādai Savienības līmenī īstenotai kopējai atzīšanai būtu jānodrošina, ka visās dalībvalstīs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no atzītajām izcelsmes valstīm šī koncepcija tiek piemērota vienādi.
- (3) Tas, ka trešā valsts Savienības vai valsts līmenī tiek uzskatīta par drošu izcelsmes valsti, nevar būt absolūta garantija minētās valsts valstspiederīgo drošībai un tādējādi neatbrīvo no nepieciešamības attiecīgo starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīt individuāli. Dalībvalstis drošas izcelsmes valsts koncepciju drīkst piemērot tikai tad, ja pieteikuma iesniedzējs individuāla novērtējuma ietvaros nevar uzrādīt elementus,

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1348 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES (OV L, 2024/1348, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

kas pamato to, kāpēc drošas izcelsmes valsts koncepcija viņam nav piemērojama, un ja pieteikuma iesniedzējs ir minētās valsts valstspiederīgais vai ja viņš ir bezvalstnieks, kas iepriekš pastāvīgi dzīvojis minētajā valstī. Šā jēdziena piemērošana individuālā novērtējuma ietvaros neskar to, ka noteiktas pieteikuma iesniedzēju kategorijas var būt nonākušas īpašā situācijā atzītajās trešās valstīs un tāpēc tām var būt pamatotas bailes no vajāšanas vai reāls risks ciest būtisku kaitējumu.

- (4) Attiecībā uz valstīm, kurām piešķirts Savienības kandidātvalsts statuss jānorāda, ka Līgumā par Eiropas Savienību ir izklāstīti nosacījumi un principi, kas jāievēro ikvienai valstij, kura vēlas kļūt par dalībvalsti. Šie kritēriji tika noteikti Eiropadomes sanāsmē Kopenhāgenā 1993. gadā un nostiprināti Eiropadomes sanāsmē Madridē 1995. gadā. Tie ir šādi: stabilas iestādes, kas garantē demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un minoritāšu tiesību ievērošanu un aizsardzību, funkcionējoša tirgus ekonomika un spēja izturēt konkurences spiedienu un tirgus apstākļus ES un spēja uzņemties dalībvalsts pienākumus, tostarp spēja efektīvi piemērot noteikumus, standartus un politiku, kas veido ES tiesību aktu kopumu, un politiskās, ekonomiskās un monetārās savienības mērķu ievērošana. Eiropadome piešķir valstij kandidātvalsts statusu, pamatojoties uz Eiropas Komisijas atzinumu, kas sagatavots pēc valsts pieteikuma dalībai Savienībā.
- (5) Citās trešās valstīs valdošās situācijas novērtējums ir balstīts uz dažādiem attiecīgiem un pieejamiem informācijas avotiem, tai skaitā uz informāciju, kas saņemta no dalībvalstīm, Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras ("Patvēruma aģentūra"), Eiropas Ārējās darbības dienesta, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos un citām attiecīgām starptautiskām organizācijām. Saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1348 novērtējumā ņem vērā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2303⁵ 11. pantā minēto informācijas par izcelsmes valstīm kopīgo analīzi, ja tāda ir pieejama.
- (6) Eiropadome ES kandidātvalstīm šo statusu ir piešķīrusi ar vienprātīgu lēmumu pēc Eiropas Komisijas ieteikuma. Tieši attiecībā uz politiskajiem kritērijiem, kas jāizpilda, lai pievienotos ES, tika konstatēts, ka ES kandidātvalstis ir guvušas panākumus virzībā uz to iestāžu stabilitāti, kas garantē demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un minoritāšu tiesību ievērošanu un aizsardzību. Tāpēc var secināt, ka tās trešās valstis, kurām piešķirts ES kandidātvalsts statuss, būtu jāatzīst par drošām izcelsmes valstīm, ja vien nepastāv šādi apstākļi: valstī pastāv smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā, valsts rīcības dēļ ir pieņemti ierobežojoši pasākumi Līguma par Eiropas Savienības darbību piektās daļas IV sadaļas nozīmē, vai ES mēroga atzīšanas rādītājs, kas attiecas uz pieteikuma iesniedzējiem no konkrētās valsts, ir augstāks par 20 %.
- (7) Attiecībā uz Kosovu⁶ jānorāda, ka saskaņā ar Patvēruma aģentūras sniegto informāciju 16 dalībvalstis pašlaik Kosovu valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un Savienības mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Kosovas 2024. gadā bija 5 %. Kosova ir potenciāla Savienības kandidāte. Tās

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2303 (2021. gada 15. decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 439/2010 (OV L 468, 30.12.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj>).

⁶ Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244 (1999) un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

konstitūcijā ir iekļauti galvenie starptautiskie cilvēktiesību instrumenti. Kosovā valda daudzpartiju parlamentārā pārstāvības demokrātija, kurā vara ir sadalīta starp likumdošanas, izpildvaras un tiesu iestādēm, un attiecīgais tiesiskais regulējums atbilst Eiropas standartiem. Kopumā tiesiskais regulējums garantē pamattiesību aizsardzību un atbilst Eiropas standartiem. Nekas neliecina, ka Kosovas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvēssoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks. Kosovā nepastāv Regulas (ES) 2024/1347⁷ 15. pantā definētā būtiskā kaitējuma risks. Valsts tiesību aktos nav paredzēts nāvēssods, un Kosovas iestādes apliecina apņemšanos novērst spīdzināšanu un sliktu izturēšanos. Kosovā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Kosovā nenotiek vajāšana Regulas (ES) 2024/1347 9. panta nozīmē.

- (8) Attiecībā uz Bangladešu jānorāda, ka saskaņā ar Patvēruma aģentūras sniegto informāciju sešas dalībvalstis pašlaik Bangladešu valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un Savienības mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Bangladešas 2024. gadā bija 4 %. Šī valsts ir ratificējusi dažus starptautiskus cilvēktiesību instrumentus. Bangladeša ir parlamentāra republika, ko reglamentē konstitūcija, kurā noteikts varas dalījums izpildvarā un tiesu varā. Nekas neliecina, ka Bangladešas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvēssoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks. Kopumā nepastāv reāls risks, ka tiks nodarīts būtisks kaitējums Regulas (ES) 2024/1347 15. panta nozīmē. Lai gan Bangladešā nāvēssods nav atcelts un tā nav parakstījusi Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu par nāvēssoda atcelšanu, nāvēssodi tiek izpildīti reti. Bangladeša ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Bangladešā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Regulas (ES) 2024/1347 9. panta nozīmē.
- (9) Attiecībā uz Kolumbiju jānorāda, ka saskaņā ar Patvēruma aģentūras sniegto informāciju neviena dalībvalsts pašlaik Kolumbiju valsts līmenī neatzīst par drošu izcelsmes valsti un Savienības mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Kolumbijas 2024. gadā bija 5 %. Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus. 1991. gada konstitūcijā un no tās izrietošajā Konstitucionālās tiesas judikatūrā ir paredzētas spēcīgas cilvēktiesību garantijas. Kolumbija ir federatīva republika ar pārstāvības demokrātijas politisko sistēmu, un vara ir sadalīta izpildvarā, likumdošanas varā un tiesu varā. Nekas neliecina, ka Kolumbijā būtu plaši izplatīta pilsoņu izraidīšana, pārvietošana vai izdošana uz valstīm, kurās pastāv nāvēssoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks. Kolumbijā kopumā nepastāv risks, ka tiks nodarīts būtisks kaitējums Regulas (ES) 2024/1347 15. panta nozīmē, izņemot konkrētus lauku apvidus, kuros valsts autoritāte ir vāja. Saskaņā ar Kolumbijas

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1347 (2024. gada 14. maijs) par standartiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku kvalificēšanu par starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, vienotu statusu bēgļiem vai personām, kam ir tiesības uz alternatīvo aizsardzību, un piešķirtās aizsardzības saturu, ar ko groza Padomes Direktīvu 2003/109/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/95/ES (OV L, 2024/1347, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>).

konstitūciju nāvēssods ir aizliegts. Tiesiskais regulējums, kas aizliedz spīdzināšanu un necilvēcīgu vai pazemojošu izturēšanos vai sodu, atbilst starptautiskajiem standartiem. Nepastāv vispārēji draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Regulas (ES) 2024/1347 9. panta nozīmē.

- (10) Attiecībā uz Ēģipti jānorāda, ka saskaņā ar Patvēruma aģentūras sniegto informāciju sešas dalībvalstis pašlaik Ēģipti valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un ES mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Ēģiptes 2024. gadā bija 4 %. Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus. Ēģipte ir republika, kurā prezidents ir gan valsts vadītājs, gan izpildvaras vadītājs. Nekas neliecina, ka Ēģiptes pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvēssoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks. Kopumā nepastāv reāls risks, ka tiks nodarīts būtisks kaitējums Regulas (ES) 2024/1347 15. panta nozīmē. Lai gan Ēģiptes Kriminālkodeksā un militārajos tiesību aktos joprojām ir paredzēts nāvēssods, Ēģipte ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Ēģipte savā Valsts cilvēktiesību stratēģijā ir paziņojusi nodomu reformēt likumu par pirmstiesas apcietinājumu, uzlabot ieslodzījuma apstākļus, ierobežot ar nāvi sodāmo noziegumu skaitu un uzlabot cilvēktiesību kultūru visās valdības iestādēs. Ir panākts progress institucionālajā līmenī, bet ir vajadzīga efektīva īstenošana. Ēģiptē nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Regulas (ES) 2024/1347 9. panta nozīmē.
- (11) Attiecībā uz Indiju jānorāda, ka saskaņā ar Patvēruma aģentūras sniegto informāciju deviņas dalībvalstis pašlaik Indiju valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un Savienības mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Indijas 2024. gadā bija 2 %. Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus. Indija ir konstitucionāla republika, un tās valsts pārvaldes sistēma ir parlamentārā demokrātija. Nekas neliecina, ka Indijas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvēssoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks. Kopumā nepastāv reāls risks, ka tiks nodarīts būtisks kaitējums Regulas (ES) 2024/1347 15. panta nozīmē. Indijas krimināltiesības joprojām paredz nāvēssodu, un Indija nav parakstījusi Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu par nāvēssoda atcelšanu, tomēr kopš 2020. gada nav bijis neviena nāvēssoda izpildes gadījuma. Indija ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Indijā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Regulas (ES) 2024/1347 9. panta nozīmē.
- (12) Attiecībā uz Maroku jānorāda, ka saskaņā ar Patvēruma aģentūras sniegto informāciju 11 dalībvalstu pašlaik Maroku valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un Savienības mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Marokas 2024. gadā bija 4 %. Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus. Maroka ir parlamentāra monarhija. Nekas neliecina, ka Marokas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvēssoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks. Kopumā nepastāv reāls risks, ka tiks nodarīts būtisks kaitējums Regulas (ES)

2024/1347 15. panta nozīmē. Maroka kopš 1993. gada ievēro nāvessoda piemērošanas moratoriju, lai gan tās krimināltiesību aktos nāvessods joprojām ir paredzēts un tā nav ratificējusi Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu par nāvessoda atcelšanu. Maroka ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Marokā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Regulas (ES) 2024/1347 9. panta nozīmē.

- (13) Attiecībā uz Tunisiju jānorāda, ka saskaņā ar Patvēruma aģentūras sniegto informāciju 10 dalībvalstu pašlaik Tunisiju valsts līmenī atzīst par drošu izcelsmes valsti un Savienības mēroga atzīšanas rādītājs attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem no Tunisijas 2024. gadā bija 4 %. Šī valsts ir ratificējusi galvenos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus. Ar 2022. gada konstitūciju ir izveidota prezidentāla sistēma. Nekas neliecina, ka Tunisijas pilsoņi tiktu izraidīti, pārvietoti vai izdoti uz valstīm, kurās pastāv nāvessoda, spīdzināšanas, vajāšanas vai necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risks. Kopumā nepastāv reāls risks, ka tiks nodarīts būtisks kaitējums Regulas (ES) 2024/1347 15. panta nozīmē. Tunisija kopš 1991. gada ievēro nāvessoda piemērošanas moratoriju, lai gan tās krimināltiesību aktos nāvessods joprojām ir paredzēts un tā nav ratificējusi Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otro fakultatīvo protokolu par nāvessoda atcelšanu. Tunisija ir ratificējusi Konvenciju pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodīšanas veidiem. Tunisijā nenotiek bruņoti konflikti un tāpēc nepastāv draudi, ko radītu plaši izplatīta vardarbība starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā. Kopumā šai valstī nenotiek vajāšana Regulas (ES) 2024/1347 9. panta nozīmē.
- (14) Regulā (ES) 2024/1348 ir paredzēta iespēja Savienības līmenī atzīt trešās valstis par drošām izcelsmes valstīm saskaņā ar minētajā regulā paredzētajiem nosacījumiem.
- (15) Saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1348 trešo valsti var atzīt par drošu izcelsmes valsti tikai tad, ja, pamatojoties uz tiesisko situāciju, tiesību piemērošanu demokrātiskā sistēmā un uz vispārējiem politiskajiem apstākļiem, var parādīt, ka nepastāv vajāšana, kas definēta Regulas (ES) 2024/1347 9. pantā, un nepastāv reāls risks ciest būtisku kaitējumu, kas definēts minētās regulas 15. pantā.
- (16) Tomēr, ņemot vērā to, ka Bangladešā, Ēģiptē, Indijā, Kolumbijā, Marokā un Tunisijā, kā arī Kosovā kā potenciālajā Savienības kandidātē kopumā nepastāv vajāšanas vai būtiska kaitējuma risks Regulas (ES) 2024/1347 nozīmē, kā par to liecina arī ļoti zemie atzīšanas rādītāji, tās Savienības līmenī būtu jāatzīst par drošām izcelsmes valstīm.
- (17) Minēto valstu atzīšana par drošām izcelsmes valstīm Savienības līmenī neskar Regulā (ES) 2024/1348 izklāstīto noteikumu, saskaņā ar kuru dalībvalstis drošas izcelsmes valsts koncepciju drīkst piemērot tikai tad, ja pieteikuma iesniedzēji individuālā novērtējuma ietvaros nevar uzrādīt elementus, kas pamato to, kāpēc drošas izcelsmes valsts koncepcija viņiem nav piemērojama. Šajā kontekstā īpaša uzmanība būtu jāpievērš pieteikuma iesniedzējiem, kuri minētajās valstīs ir īpašā situācijā, piemēram, *LGBTIQ*, ar dzimumu saistītas vardarbības upuriem, cilvēktiesību aizstāvjiem, reliģiskajām minoritātēm un žurnālistiem.
- (18) Tā kā migrācijas situācija var strauji mainīties un aug spiediens, ko rada jauktas imigrantu plūsmas, kurās ir procentuāli daudz personu ar mazām izredzēm saņemt

starptautisko aizsardzību, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot Regulas (ES) 2024/1348 41. panta 1. punkta j) apakšpunktā noteikto pamatu pieteikumu izskatīšanas paātrināšanai agrāk par minētās regulas vispārējās piemērošanas sākuma dienu. Tas dotu dalībvalstīm iespēju ātri un elastīgi reaģēt uz migrācijas plūsmu izmaiņām. Tā kā šādu pieteikuma iesniedzēju pieteikumi varētu būt nepamatoti, to ātra izskatīšana paātrinātā procedūrā vai robežprocedūrā dotu patvēruma un migrācijas iestādēm iespēju efektīvāk novērtēt pamatotas prasības, ātrāk pieņemt lēmumus un tādējādi veicināt labāku un uzticamāku patvēruma un atgriešanas politikas darbību, pilnībā ievērojot pamattiesības.

- (19) Turklāt, lai ņemtu vērā sarežģīto un faktisko situāciju trešās valstīs, dalībvalstīm, piemērojot vai ieviešot tiesību aktus, kas ļauj trešo valsti valsts līmenī atzīt par drošu izcelsmes valsti vai drošu trešo valsti, vajadzētu būt iespējai to darīt ar izņēmumiem attiecībā uz konkrētām trešās valsts teritorijas daļām vai skaidri identificējamām personu kategorijām pirms Regulas (ES) 2024/1348 piemērošanas sākuma dienas.
- (20) Tā kā šīs regulas mērķi, proti, Savienības līmenī izveidot kopēju sarakstu, kurā uzskaitītas drošas izcelsmes valstis, un dažu Regulas (ES) 2024/1348 noteikumu piemērošanas sākuma datumu pārcelt uz agrāku laiku, dalībvalstis nevar pietiekami labi sasniegt un to var sasniegt tikai Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (21) [Saskaņā ar 3. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Īrija [ar [datums] vēstuli] ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šā [akta] pieņemšanā un piemērošanā.]

VAI

[Saskaņā ar 1. un 2. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šā [akta] pieņemšanā un šis [akts] tai nav saistošs un nav jāpiemēro.]

- (22) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (23) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti ES Pamattiesību hartā.
- (24) Regula (ES) 2024/1348 būtu attiecīgi jāgroza,
- IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) 2024/1348 groza šādi:

- (1) regulas 62. pantu groza šādi:
- a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Valstis, kurām piešķirts Savienības kandidātvalsts statuss, Savienības līmenī tiek atzītas par drošām izcelsmes valstīm, ja vien nepastāv viens vai vairāki no šiem apstākļiem:

- (a) valstī pastāv smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā;
- (b) valsts rīcības dēļ ir pieņemti ierobežojoši pasākumi Līguma par Eiropas Savienības darbību piektās daļas IV sadaļas nozīmē;
- (c) to atbildīgās iestādes izdoto lēmumu skaits, ar kuriem tiek piešķirta starptautiskā aizsardzība pieteikuma iesniedzējiem no šīs valsts – vai nu tās valstspiederīgajiem, vai arī bezvalstniekiem, kas tajā agrāk pastāvīgi dzīvojuši –, saskaņā ar jaunākajiem pieejamajiem ikgadējiem vidējiem Savienības mēroga *Eurostat* datiem proporcionāli veido vairāk nekā 20 %.”;

b) pantā iekļauj šādu 1.a punktu:

“1.a Trešās valstis, kas uzskaitītas II pielikumā, Savienības līmenī tiek atzītas par drošām izcelsmes valstīm.”;

(2) regulas 79. pantu groza šādi:

(a) panta 2. punktam pievieno šādu daļu:

“Tomēr 59. panta 2. punktu, 61. panta 2. punktu un 61. panta 5. punkta b) apakšpunktu piemēro no Regulas (ES) .../...[, ar ko groza Regulu (ES) 2024/1348,] spēkā stāšanās dienas attiecībā uz drošas trešās valsts koncepcijas piemērošanu saskaņā ar Direktīvas 2013/32/ES 36. un 37. pantu un drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanu saskaņā ar Direktīvas 2013/32/ES 38. pantu.”;

(b) panta 3. punktam pievieno šādu daļu:

“Dalībvalstis drīkst piemērot 42. panta 1. punkta j) apakšpunktu un 42. panta 3. punkta e) apakšpunktu kā pamatu paātrinātajai izskatīšanas procedūrai saskaņā ar Direktīvas 2013/32/ES 31. panta 8. punktu vai procedūrai, kas veikta pie robežas vai tranzīta zonās saskaņā ar Direktīvas 2013/32/ES 43. pantu, pirms 2026. gada 12. jūnija.”;

(3) šīs regulas pielikuma tekstu pievieno kā II pielikumu.

2. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS

1.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS	3
1.1.	Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums	3
1.2.	Attiecīgā politikas joma	3
1.3.	Mērķi	3
1.3.1.	Vispārīgie mērķi	3
1.3.2.	Konkrētie mērķi	3
1.3.3.	Paredzamie rezultāti un ietekme	3
1.3.4.	Snieguma rādītāji	3
1.4.	Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:	4
1.5.	Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums	4
1.5.1.	Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks	4
1.5.2.	ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “ES iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.	4
1.5.3.	Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas.....	4
1.5.4.	Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem.....	5
1.5.5.	Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums.....	5
1.6.	Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums	6
1.7.	Plānotās budžeta izpildes metodes	6
2.	PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI	8
2.1.	Pārraudzības un ziņošanas noteikumi	8
2.2.	Pārvaldības un kontroles sistēma	8
2.2.1.	Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums	8
2.2.2.	Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu.....	8
2.2.3.	Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī).....	8
2.3.	Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi	9
3.	PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME	10
3.1.	Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas.....	10

3.2.	Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām	12
3.2.1.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām.....	12
3.2.1.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta	12
3.2.1.2.	Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	17
3.2.2.	Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām.....	22
3.2.3.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām	24
3.2.3.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta	24
3.2.3.2.	Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	24
3.2.3.3.	Kopējās apropriācijas	24
3.2.4.	Aplēstās cilvēkresursu vajadzības.....	25
3.2.4.1.	Finansētas no apstiprinātā budžeta	25
3.2.4.2.	Finansētas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem	26
3.2.4.3.	Kopējās cilvēkresursu vajadzības	26
3.2.5.	Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām.....	28
3.2.6.	Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu	28
3.2.7.	Trešo personu iemaksas	28
3.3.	Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem	29
4.	DIGITĀLĀ DIMENSIJA.....	29
4.1.	Digitālās vajadzības	30
4.2.	Dati.....	30
4.3.	Digitālie risinājumi.....	31
4.4.	Sadarbspējas novērtējums	31
4.5.	Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi	32

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums regulai, ar ko attiecībā uz drošu izcelsmes valstu saraksta izveidi Savienības līmenī groza Regulu (ES) 2024/1348

1.2. Attiecīgā politikas joma

Patvērums

1.3. Mērķi

1.3.1. Vispārīgie mērķi

Priekšlikuma mērķis ir atzīt trešās valstis par drošām izcelsmes valstīm Savienības līmenī un uzlabot drošas izcelsmes valsts (DIV) koncepcijas piemērošanu.

1.3.2. Konkrētie mērķi

Konkrētais mērķis Nr. 1

Panākt augstāku konverģences līmeni attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo un bezvalstnieku kvalificēšanu par starptautiskās aizsardzības saņēmējiem Regulas (ES) 2024/1347 ("Kvalifikācijas regula") nozīmē.

Konkrētais mērķis Nr. 2

Novērst dažas atšķirības, kas pastāv dalībvalstu drošu valstu sarakstu starpā attiecībā uz atzītajām valstīm.

Konkrētais mērķis Nr. 3

Pārcelt uz agrāku laiku datumu, no kura drīkst noteikt DIV un drošas trešās valstis (DTV) ar izņēmumiem (Patvēruma procedūras regulas 59. panta 2. punkts un 61. panta 2. punkts), lai dalībvalstīm būtu elastīgākas iespējas šādi rīkoties valsts līmenī.

Konkrētais mērķis Nr. 4

Pārcelt uz agrāku laiku datumu, no kura pieteikumus, kas saņemti no pieteikuma iesniedzējiem, kuri ir tādas trešās valsts valstspiederīgie, attiecībā uz ko atbildīgo iestāžu izdoto lēmumu par starptautiskās aizsardzības piešķiršanu skaits proporcionāli ES līmenī veido 20 % vai mazāk, drīkst apstrādāt robežprocedūrā vai paātrinātajā procedūrā.

1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

1. Uzlabot juridisko skaidrību un konsekveni drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanā.

2. Uzlabot patvēruma procedūru konverģenci, arī attiecībā uz noteiktu kategoriju un pie konkrētām valstīm piederīgiem pieteikuma iesniedzējiem, kas būtu jānovirza uz parasto procedūru.

3. Uzlabot patvēruma procedūru efektivitāti, mazināt spiedienu uz ES patvēruma sistēmām un samazināt to ļaunprātīgu izmantošanu.

1.3.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Grozījumu ietekme uz:

- 1) atzīšanas rādītāju, kas attiecas uz pieteikuma iesniedzējiem no valstīm, kuras Savienības līmenī atzītas par drošām izcelsmes valstīm;
- 2) to pieteikumu skaitu, kas saņemti no personām, kuru izcelsmes valsts ir atzīta par drošu izcelsmes valsti un kuri novirzīti uz parasto procedūru, paātrināto procedūru vai robežprocedūru;
- 3) to dalībvalstu skaitu, kuras izmanto valsts mehānismus DIV/DTV atzīšanai saskaņā ar 59. panta 2. punktu un 61. panta 2. punktu;
- 4) to dalībvalstu skaitu, kuras izmanto izņēmumus DIV/DTV atzīšanā;
- 5) to patvēruma meklētāju skaitu, kuriem piemērota paātrinātā procedūra vai robežprocedūra, pamatojoties uz to, ka atzīšanas rādītājs ir zemāks par 20 %.

1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

- ☐ jaunu darbību
- ☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību⁸
- ☐ esošas darbības pagarināšanu
- ☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

Saskaņā ar Patvēruma procedūras regulas 75. pantu dalībvalstīm ir pienākums izstrādāt valsts īstenošanas plānus, pamatojoties uz Komisijas izstrādāto kopīgo īstenošanas plānu Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanai. Komisijai cieši jāpārtrauga valsts īstenošanas plānu īstenošana. Kad pakta tiesību akti kļūs piemērojami, Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (EUAA) saskaņā ar EUAA regulas (Regula (ES) 2021/2303) 14. pantu uzraudzīs kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) operacionālo un tehnisko piemērošanu. EUAA cita starpā uzraudzīs arī drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanu. Turklāt ikgadējos ziņojumos, kas Komisijai jāpieņem saskaņā ar Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas 9. pantu, ir jāiekļauj EUAA veiktās uzraudzības rezultāti. Šie dažādie elementi Komisijai ir jāņem vērā, novērtējot, vai dalībvalstis ir pakļautas migrācijas spiedienam vai tā riskam vai saskaras ar ievērojamu migrācijas situāciju, kā arī nosakot, vai dalībvalstij ir sistēmiski trūkumi, kas varētu atstāt nopietnas negatīvas sekas uz Dublinas sistēmas darbību.

⁸

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

- 1.5.2. *ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “ES iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

ES līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Drošas izcelsmes valsts koncepciju un patvēruma procedūras reglamentē ES tiesību normas, kas iekļautas Patvēruma procedūras regulā (Regula (ES) 2024/1348). Bez ES līmeņa rīcības dalībvalstis turpinātu valsts līmenī par drošām izcelsmes valstīm atzīt dažādus valstu kopumus, kā dēļ rastos izteiktas atšķirības starp valstu drošu izcelsmes valstu sarakstiem. Valstu pieeju atšķirības turpinātu radīt juridisko nenoteiktību, palielināt tiesvedības riskus un radīt šķēršļus vienāda patvēruma noteikumu piemērošanai visā Savienībā, izraisot arī sekundāro kustību. Koordinētas rīcības trūkums arī kavētu taisnīgu sloga sadali starp dalībvalstīm. Šis priekšlikums, ar ko izpaužas rīcība ES līmenī, nodrošina saskaņošanu attiecībā uz valstīm, kas Savienības līmenī atzītas par drošām izcelsmes valstīm, juridisko noteiktību un procesuālās garantijas.

Gaidāmā radītā ES pievienotā vērtība (*ex post*)

Kad šis priekšlikums būs īstenots, tas uzlabos juridisko noteiktību un procesuālo efektivitāti, nodrošinot, ka dalībvalstis pieteikuma iesniedzējus no atzītajām valstīm novirza uz viena un tā paša veida patvēruma procedūru.

Ieviešot 20 % atzīšanas rādītāja sliekšni paātrinātajai procedūrai un robežprocedūrai, tiks nodrošināts, ka patvēruma resursi tiek prioritāri izmantoti gadījumiem, kad patiešām ir nepieciešama aizsardzība, un tādējādi uzlabosies kopējās Eiropas patvēruma sistēmas vispārējā efektivitāte.

ES līmenī Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras (EUA) un Komisijas veiktā pārraudzība nodrošinās, ka dalībvalstis drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošanā pilnīgi ievēro pamattiesības un procesuālās garantijas. Priekšlikumā ir panākts līdzsvars starp efektivitāti un taisnīgumu, nodrošinot, ka ES patvēruma sistēma turpina būt efektīva, paredzama un atbilstīga starptautiskajām saistībām cilvēktiesību jomā.

- 1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Kopēju sarakstu, kurā uzskaitītas drošas izcelsmes valstis, Komisija ierosināja jau 2015. un 2016. gadā. Abos gadījumos likumdevēju domstarpību dēļ iestāžu sarunas par šo jautājumu bija nesekmīgas.

Tāpēc šā priekšlikuma sagatavošanas kontekstā notika vairākas neoficiālas apspriešanās starp Komisijas dienestiem (Paplašināšanās un austrumu kaimiņreģiona ĢD, Tuvo Austrumu, Ziemeļāfrikas un Persijas līča ĢD, Starptautisko partnerību ĢD), kā arī ar Eiropas Ārējās darbības dienestu, lai nodrošinātu, ka analizē, uz kuras pamata veikta valstu atzīšana, tiek pienācīgi ņemtas vērā ekspertu zināšanas par atzītajām valstīm un ka novērtējums ir pamatots ar konkrētiem un pārbaudāmiem pierādījumiem, arī attiecībā uz konkrētiem riska profiliem.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Šis priekšlikums izriet no Patvēruma procedūras regulas (Regulas (ES) 2024/1348) un pieder pie 2024. gada maijā pieņemtā Migrācijas un patvēruma pakta, kam finansējums jau ir paredzēts. Šis priekšlikums Savienībai nerada nekādu finansiālo vai administratīvo slogu. Tādējādi tas neietekmē Savienības budžetu. Drošas izcelsmes valsts koncepcijas piemērošana dalībvalstīm nav nekas jauns, un dalībvalstis koncepcijas piemērošanai vajadzīgo investīciju finansēšanai varēs izmantot līdzekļus, kas piešķirti saskaņā ar to valsts programmām gan no pašreizējā Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda, gan no turpmākajiem migrācijas fondiem. EUAA savu pilnvaru ietvaros var atbalstīt dalībvalstis, šajā pašā nolūkā nodrošinot tās ar personālu.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

Neattiecas

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums

☐ Ierobežots ilgums

- ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- ☐ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam

☐ Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes⁹

☐ Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ☐ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās
- ☐ ko veic izpildaģentūras

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☐ Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām
- ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt)
- ☐ Eiropas Investīciju bankai un Eiropas Investīciju fondam
- ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām
- ☐ publisko tiesību subjektiem
- ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, ciktāl tiem ir pienācīgas finanšu garantijas
- ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas
- ☐ struktūrām vai personām, kurām saskaņā ar LES V sadaļu uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā
- ☐ struktūrām, kas ir iedibinātas kādā dalībvalstī un ko reglamentē kādas dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, un kas ir tādas, kurām saskaņā ar nozaru noteikumiem var uzticēt Savienības līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošanu, ciktāl šādas struktūras ir publisko tiesību subjektu vai tādu privāttiesību subjektu kontrolē, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, un ciktāl tām ir kontrolējošo subjektu sniegtas pienācīgas finanšu garantijas solidāras atbildības veidā vai līdzvērtīgas finanšu garantijas, kurām attiecībā uz katru pasākumu var tikt noteikts maksimums, kas atbilst Savienības atbalsta maksimālajai summai

⁹ Sīkāku informāciju par budžeta izpildes metodēm un atsauces uz Finanšu regulu sk. *BUDGpedia* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Komisija pastāvīgi pārskata situāciju attiecīgajā trešā valstī, ņemot vērā cita starpā dalībvalstu un Patvēruma aģentūras sniegto informāciju par turpmākām izmaiņām šīs trešās valsts situācijā.

Saskaņā ar Patvēruma procedūras regulas (ES) 2024/1348 75. pantu dalībvalstīm ir jāizstrādā valsts īstenošanas plāni, pamatojoties uz Migrācijas un patvēruma pakta kopīgo īstenošanas plānu, ar ko nākusi klajā Komisija, kura cieši uzraudzīs valstu īstenošanas plānu īstenošanu. Kad paktu sāks piemērot, EUAA saskaņā ar EUAA regulas (Regula (ES) 2021/2303) 14. pantu pārraudzīs kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) operacionālo un tehnisko piemērošanu, tai skaitā drošas izcelsmes valsts koncepcijas īstenošanu.

EUAA veiktās uzraudzības rezultāti tiks iekļauti Komisijas ikgadējos ziņojumos, kuri jā sagatavo saskaņā ar Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas (PMPR) 9. pantu un kuros tiks novērtēts, vai dalībvalstis saskaras ar migrācijas spiedienu vai sistēmiskiem trūkumiem, kas varētu ietekmēt Dublīnas sistēmas darbību.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Neattiecas

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Viens no galvenajiem riskiem, kas saistīti ar ierosināto grozījumu, ir tāds, ka dalībvalstis drošības prezumpciju piemērotu visiem pieteikuma iesniedzējiem no izcelsmes valstīm, kas Savienības līmenī atzītas par drošām. Lai mazinātu šo risku, attiecībā uz vairākām atzītajām valstīm ir norādīts, ka patvēruma pieteikuma individuālajā novērtēšanā īpaša uzmanība būtu jāpievērš pieteikuma iesniedzējiem, kas šajās valstīs ir īpašā situācijā (piemēram, ar dzimumu saistītas vardarbības upuriem, cilvēktiesību aizstāvjiem, reliģiskajām minoritātēm, *LGBTIQ* un žurnālistiem).

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Neattiecas

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Neattiecas

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

Neattiecas, jo priekšlikumam nav finansiālas ietekmes vai ietekmes uz personālu.

Abās nākamajās tabulās pievienojiet tik daudz budžeta pozīciju, cik nepieciešams.

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. ¹⁰	no EBTA valstīm ¹¹	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm ¹²	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

¹⁰ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

¹¹ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

¹² Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātes no Rietumbalkāniem.

	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedif	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
--	---------------	------------	-------	-------	-------	-------

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	
---	-----	--

ĢD: <.....>			Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2021–2027
			2024	2025	2026	2027	
Darbības apropriācijas							
Budžeta pozīcija	Saistības	(1a)					0,000
	Maksājumi	(2a)					0,000
Budžeta pozīcija	Saistības	(1b)					0,000
	Maksājumi	(2b)					0,000
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ¹³							
Budžeta pozīcija		(3)					0,000
KOPĀ apropriācijas> ĢD	Saistības	=1a+1b +3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksājumi	=2a+2b +3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2021–2027
	2024	2025	2026	2027	

¹³ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksājumi	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ apropriācijas <...> IZDEVUMU KATEGORIJĀ daudzgadu finanšu shēmā	Saistības	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksājumi	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

			Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2021–2027
			2024	2025	2026	2027	
KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksājumi	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ apropriācijas <...> IZDEVUMU KATEGORIJĀ daudzgadu finanšu shēmā	Saistības	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksājumi	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

			Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2021–2027
			2024	2025	2026	2027	
• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksājumi	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ apropriācijas 1.–6. izdevumu kategorijā daudzgadu finanšu shēmā (atsauces summa)	Saistības	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Maksājumi	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7.	“Administratīvie izdevumi” ¹⁴
---	-----------	--

ĢD: <.....>		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021–2027
• Cilvēkresursi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Citi administratīvie izdevumi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ <....> ĢD	Apropriācijas	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

ĢD: <.....>		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021–2027
• Cilvēkresursi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Citi administratīvie izdevumi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ <....> ĢD	Apropriācijas	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

¹⁴

Vajadzīgās apropriācijas būtu jānosaka, izmantojot gada vidējo izmaksu rādītājus, kas pieejami attiecīgajā *BUDGpedia* tīmekļa lapā.

KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
---	------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021–2027
KOPĀ apropriācijas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	Saistības	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
daudzgadu finanšu shēmā	Maksājumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām (nav jāaizpilda decentralizētajām aģentūrām)*

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			2024. gads		2025. gads		2026. gads		2027. gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						KOPĀ	
	IZNĀKUMI																	
	Veids 15	Vidējā s izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izma ksas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Kopēj ais daudz ums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ¹⁶ ...																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		

¹⁵ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

¹⁶ Kā aprakstīts 1.3.2. punktā “Konkrētie mērķi”.

Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																	
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2...																	
– Iznākums																	
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 2																	
KOPSUMMAS																	

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2021–2027
	2024	2025	2026	2027	
7. IZDEVUMU KATEGORIJA					
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Citi administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS					
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Pārējie administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvo izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta

Aplēse izsakāma pilnslodzes ekvivalenta vienībās¹⁷

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)		0	0	0	0
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)		0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)		0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)					
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)		0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)		0	0	0	0
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	- galvenajā birojā	0	0	0	0
	- ES delegācijās	0	0	0	0

¹⁷

Zem tabulas norādiet, cik pilnslodzes ekvivalenta vienību no tabulā norādītā skaita jūsu ģenerāldirektorātā jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai var tikt pārdalītas un kādas ir jūsu neto vajadzības.

01 01 01 02 (AC, END – netiešā pētniecība)	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiešā pētniecība)	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 7. izdevumu kategorijas	0	0	0	0
KOPĀ	0	0	0	0

3.2.4.3. Kopējās cilvēkresursu vajadzības

KOPĀ – APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS + ĀRĒJIE PIEŠKIRTIE IEŅĒMUMI		Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)		0	0	0	0
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)		0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)		0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)					
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)		0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)		0	0	0	0
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	- galvenajā birojā	0	0	0	0
	- ES delegācijās	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiešā pētniecība)		0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiešā pētniecība)		0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija		0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 7. izdevumu kategorijas		0	0	0	0
KOPĀ		0	0	0	0

[Ņemot vērā resursu vispārējo ierobežotību 7. izdevumu kategorijā gan darbinieku, gan apropriāciju līmeņa ziņā, nepieciešamos cilvēkresursus nodrošinās ĢD darbinieki, kuri jau ir norīkoti darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalīti attiecīgajā ģenerāldirektorātā vai citos Komisijas dienestos.]

Priekšlikuma īstenošanai nepieciešamais personāls (pilnslodzes ekvivalenta vienībās):

	Tiks nodrošināts no pašlaik pieejamā Komisijas dienestu personāla	Ārkārtas papildu personāls*		
		Tiks finansēts no 7. izdevumu kategorijas vai pētniecības	Tiks finansēts no BA pozīcijas	Tiks finansēts no maksām
Štatu sarakstā ietvertās amata			Neattiecas	

vietas				
Ārštata darbinieki (CA, SNE, INT)				

* Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	
Ārštata darbinieki	

3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām

Obligāti: nākamajā tabulā būtu jāiekļauj priekšlikumā/iniciatīvā ietverti ar digitālajām tehnoloģijām saistīto investīciju labākā aplēse.

Izņēmuma kārtā, ja tas vajadzīgs priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanai, noteiktajā pozīcijā būtu jānorāda 7. izdevumu kategorijas apropriācijas.

Apropriācijas 1.–6. izdevumu kategorijā būtu jāatspoguļo kā “IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam”. Šie izdevumi attiecas uz darbības budžetu, kas jāizmanto, lai atkārtoti izmantotu / pirktu / izstrādātu IT platformas/instrumentus, kuri tieši saistīti ar iniciatīvas īstenošanu, un ar tiem saistītajām investīcijām (piem., licences, pētījumi, datu glabāšana utt.). Šajā tabulā sniegtajai informācijai būtu jāatbilst 4. iedaļā “Digitālā dimensija” sniegtajai informācijai.

KOPĀ digitālās un IT apropriācijas	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021– 2027
7. IZDEVUMU KATEGORIJA					
IT izdevumi (korporatīvie)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS					
IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ					
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- ☐ pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā
- ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā
- ☐ jāpārskata DFS

3.2.7. Trešo personu iemaksas

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- ☐ nav paredzēts trešo personu līdzfinansējums
- ☐ ir paredzēts trešo personu līdzfinansējums atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru					
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas					

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - ☐ pašu resursus
 - ☐ citus ieņēmumus
 - ☐ atzīmējiet, ja ieņēmumi tiek piešķirti izdevumu pozīcijām

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ¹⁸			
		2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads
..... pants					

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

Neattiecas, jo šis ir mērķēts Patvēruma procedūras regulas grozījums un visi jautājumi, kas saistīti ar digitālo dimensiju, ir ietverti Migrācijas un patvēruma paktā. Nekādu citu digitālo elementu, kas būtu jāapsver, nav.

4.1. Digitālās vajadzības

[1. vajadzība (V1): ...]
[2. vajadzība (V2): ...]

¹⁸ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

4.2. Dati

--

4.3. Digitālie risinājumi

--

4.4. *Sadarbspējas novērtējums*

--

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

--